

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

Sociální pedagogika

Třídní vzdělávací program:
Mateřská škola, Želechovice nad Dřevnicí

Bakalářský projekt

Vypracovala: KAMILA MACÍKOVÁ

Vedoucí práce: Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.

Olomouc 2017

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr.
Marcely Fojtíkové Roubalové, PhD.

Veškeré použité podklady, ze kterých jsem čerpala informace, jsou uvedeny v seznamu
použité literatury a citovány v textu podle normy ČSN ISO 690.

Ve Zlíně

Kamila Macíková

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce Mgr. Marcele Fojtíkové Roubalové, PhD. za odborné vedení, pomoc a rady při zpracování této práce.

OBSAH

ÚVOD	5
I. TEORETICKÁ ČÁST	6
1 .Předškolní vzdělávání	6
1.1 Povinné předškolní vzdělávání	7
1.2 Uspokojení potřeb dítěte	7
1.3 Vývojová psychologie- období předškolního věku.....	8
2. Dokumenty pro výchovu a vzdělávání předškolního věku:	10
2.1 Kurikulum	10
2.1.1 Vzdělávací oblasti	11
2.1.2 Klíčové kompetence	12
2.2 Rámcový vzdělávací program (RVP)	12
2.2.1 Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP) ..	13
2.3 Třídní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.....	15
2.4 Evaluace třídního vzdělávacího programu	16
2.4.1 Techniky evaluace a hodnocení	16
3. SWOT analýza- mateřské školy Želechovice nad Dřevnicí	17
3.1 Silné stránky.....	18
3.2 Slabé stránky	18
3.3 Hrozby.....	19
3.4 Příležitosti	20
3.5 Maximalizace silných stránek	20
3.6 Minimalizace slabých stránek	21
II. PRAKTICKÁ ČÁST	22
4. Organizace mateřské školy Želechovice nad Dřevnicí	22
4.1 Charakteristika a význam jednotlivých částí režimu dne.....	23
4.2 Organizace dne.....	24
4.3 Hodnocení aktivit dle obtížnosti	25
ZÁVĚR	46
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	47
SEZNAM PŘÍLOH	49

ÚVOD

V současné době se dle mého názoru více a více děti odkloňují od přírody a samostatné hry na čerstvém vzduchu a jsou obklopeny moderní technologií, která okrádá o komunikaci, navazování a udržování kamarádských vztahů. Tento fakt byl pro mě výzvou k vypracování třídního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, na základě něhož si děti osvojují návyky a dovednosti, které vedou k péči a pozitivnímu vztahu k naší planetě Zemi.

Cílem bakalářského projektu je vypracovat třídní vzdělávací program pro třídu „Soviček“, který je zaměřený na výchovu a vzdělávání o přírodě a v přírodě. Jedince obohatí o poznatky o naší Zemi a přírodě, která nás obklopuje, a veškeré aktivity a čas pro hry jsou realizovány v přírodě na čerstvém vzduchu.

Tato třída je heterogenní, navštěvují ji děti od 2 do 6/7 let, praktická část obsahuje aktivity pro mladší i starší děti tak aby byl podporovaný všestranný rozvoj každé věkové kategorie.

Mateřská škola nabízí podnětné prostředí na břehu řeky Dřevnice, k dispozici je také zahrada, hřiště a les, který se nachází nedaleko. Prostor často využíváme k organizování zábavných aktivit pro rodiče s dětmi.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Předškolní vzdělávání

Vytvořený třídní vzdělávací program je pro předškolní vzdělávání, které je určeno pro děti od 3 do 6 let, zajišťuje dítěti všestranný rozvoj, který je realizován odbornými pedagogickými pracovníky. Prostory školy dětem nabízí mnoho podnětného prostředí, které vede k aktivnímu učení a rozvoji. Jejich schopnost koncentrace se postupně zvyšuje, a tím je možno zvyšovat náročnost činností či volit obtížnější pravidla.

Bečvářová (2003, s. 10) klade důraz na období renesance a humanismu, které se zasloužilo o nový pohled na děti, kterým dříve nebyla věnovaná taková pozornost. Čas postupně ukázal, že mateřská škola je první institucí, která doplní výchovu a vzdělávání rodiny, kde dítě získává především sociální vazby, základní poznatky o životě kolem sebe a první podněty pro celoživotní učení. Mateřská škola (MŠ) se podílí na dozrání a připravenosti jedince na celý jeho život.

Na předškolní vzdělávání navazuje povinná školní docházka. V posledním roku před nástupem do školy je dětem věnována zvýšená pozornost, která má dítě připravit na mnohdy náročný přechod do první třídy. MŠ dítě zodpovědně připravuje na zápis do první třídy, který je podmínkou pro přijetí.

Většina mateřských škol se dělí na oddělení podle věku, můžeme se setkat také se smíšenou třídou, kde jsou děti od 2 do 6/7 let. Každá varianta má své klady i zápory. U mladších dětí je hlavní cíl adaptace, výchova a vzdělávání prostřednictvím hry. Opravilová (2016, s. 10-12) charakterizuje výchovu jako tvůrčí činnost, která vyžaduje, aby byla promyšlená a aby její záměr, průběh i výsledek byl vědomě kontrolovatelný a hodnocený.

Tento první krok je náročný a dítě se může adaptovat i několik měsíců. Proces může výrazně usnadnit přístup pedagoga. Za jeho důležité vlastnosti, považuje Kořátková (2014, s. 110-112) akceptaci, kdy pedagog přijímá dítě bez rozdílů, takové jaké je včetně jeho individuálních zvláštností. Díky empatii ostatním aktivně naslouchá a vcítí se do prožívání druhých a jako poslední uvádí autenticitu, opravdovost, kdy pedagog nic nepředstírá a jeho zájem je vážný.

1.1 Povinné předškolní vzdělávání

MŠMT- ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (2017) sděluje veškeré informace k povinnému předškolnímu vzdělávání, ke kterému jsou řádně přijaté děti od 5 let.

Mateřské školy si upraví školní řád, ve kterém je stanovená doba vzdělávání. Je nutné, aby dítě docházelo do školy na 4 hodiny, začátek ředitel určí v rozmezí mezi od 7 do 9 hodin. Pokud dítě chybí je zákonný zástupce doložit jeho nepřítomnost a písemně zaznamenat, je jen na mateřské školy jaký způsob omlouvání zvolí nabízí se telefonicky, emailem, formulářem na webových stránkách nebo sms zprávou. Pokud se jedná o dlouhodobou absenci, je doložená lékařským potvrzením. V poslední řadě stanoví ředitel řešení neomluvených absencí.

Přednostní přijímání k předškolnímu vzdělávání je určeno pro děti, které dosáhly pěti let nejpozději během měsíce září. Ředitel školy vypíše termín pro zápis k předškolnímu vzdělávání a po přijetí děti následující rok nastupují do mateřské školy. Zákonný zástupce je povinen každou jeho nepřítomnost řádně telefonicky omluvit, pokud se jedná o dlouhodobou absenci je nutné ji doložit lékařským potvrzením.

Ke zpracování školního řádu lze využít Pomůcku pro ředitele škol při tvorbě školního řádu uveřejněnou na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

1.2 Uspokojení potřeb dítěte

Vhodně zvolený obsah, cíle, metody a postupy jsou důležité k efektivnímu vzdělávacímu procesu. Na tuto nutnost už poukázal Jan Amos Komenský před téměř čtyřmi sty lety a platí do dnes, v mateřské škole je prioritou uspokojit základní potřeby dítěte.

Jan Amos Komenský na dítě nahlížel už od narození jako na lidskou bytost, která vyžaduje uspokojování potřeb a respektování práv, protože právě děti jsou dar, který tvoří naši společnost a posouvá ji. Nejdůležitější jsou základní potřeby, ze kterých pedagog vychází, následně navazují další a další až po seberealizaci, samotný vrchol celé pyramidy. Předškolní vzdělávání má důležité poslání a přispívá k uspokojování

těchto potřeb. Pokud nejsou v dostatečné míře uspokojované, je velice pravděpodobné, že jedinec nedosáhne vrcholu.

Abraham Maslow (2012) nadčasově rozdělil lidské potřeby, které jsou zapracované ve třídním vzdělávací programu, dle kterých vychází pedagog v MŠ následovně:

Fyziologické potřeby jsou důležité pro život každého z nás a tvoří základní, největší kámen celé pyramidy. Maslow zde zařadil jídlo, pití a odpočinek, bez kterých nelze žít. Všechny potřeby zajišťuje mateřská škola společně s rodiči dítěte.

Potřeb lásky se snaží uspokojit pedagogický i nepedagogický personál. Společně vytváří prostředí plně vyhovující nejen materiálním vybavením, ale také kvalitním odborným personálem. Dětem je pedagog oporou a průvodcem při výchovně vzdělávacím procesu, dopomáhá k vytvoření pocitu jistoty a bezpečí.

Sounáležitost adaptace jedince v nové sociální skupině dětí, ve které hledá nové kamarády, učí se řešit vzniklé konflikty během každodenních činnostech a buduje si vlastní pozici, která bude kolektivem přijatá.

Uznání a úcta -dítě si začíná budovat poznatky o vlastní osobě, uvědomují si vlastního já a vlastní hodnoty, respektují druhého okolo sebe a zároveň vyžadují uznání a respekt.

Seberealizace tvoří vrchol celé této pyramidy, kdy si jedinec uvědomí své možnosti a postupně je naplňuje. Je velmi pravděpodobné, že jedinec uspokojuje ty potřeby, které se nachází před potřebou seberealizace.

1.3 Vývojová psychologie- období předškolního věku

Celé toto období můžeme také rozdělit na výchovu a vzdělávání v rodině po dobu tří let a na nástup dítěte do MŠ, kde se v jeho šesti letech stává předškolákem a v sedmi letech školákem. Krejčíková a Langmeier (2006, s. 87) označují předškolní období dobou od narození až po nástup do základní školy. V tomto období je u jedince mnoho vývojových změn a je důležité na správný vývoj dohlížet a podporovat. Aktivitu, které jsem zvolila v praktické části, vychází z individuální psychické úrovně dítěte daného věku.

Kognitivní vývoj

Při dovršení čtvrtého roku dítěte se úroveň předpojmového, symbolického myšlení posouvá k myšlení názornému (intuitivnímu).

Osvojení dovedností a schopností

Při vstupu do mateřské školy je řeč u dětí nedokonalá. Jejich slovní zásoba se rozšiřuje a nedostatky v řeči postupně vymizí. Pokud nedostatky přetrvávají i před nástupem do základní školy, nebo jsou nedostatky výrazné, dítě navštěvuje logopedii, která mu pomáhá problémy odstraňovat.

Mezi dovednosti hrubé motoriky zařadíme např. chůzi, poskoky, lezení, jízdu na tříkolce a následně na kole. Rozvoj jemné motoriky souvisí s koordinací pohybu ruky a oka. Modelování z plastelíny, malování, skládání stavebnic, navlékání korálků jsou činnosti, se kterými se běžně setkáváme a jejichž úroveň pozvolna stoupá. Okolo čtvrtého roku u dětí převládá činnost jedné mozkové hemisféry, díky které se vymezi lateralita- projevení dominantní ruky.

Emoční vývoj a socializace

U citů intelektuálních převládají kladné pocity z odvedené práce, z osvojení nových poznatků a dovedností. Získání nových kamarádů, navazování nových vztahů, přijetí autority a řadíme do skupiny sociálních citů. Etické cítění posoudí věci ze strany dobr a zla. Mateřská škola má nastavená pravidla, která by měly děti dodržovat. Dítě má povědomí o tom, co se smí je dovoleno a co se nesmí. (Šimičková Čížková 2003, s. 71)

2. Dokumenty pro výchovu a vzdělávání předškolního věku

Pedagogický pracovník vychází z povinných dokumentů a zároveň v souladu s nimi vytváří vlastní (školní a třídní vzdělávací program).

2.1 Kurikulum

V českém Pedagogickém slovníku (Průcha 1995, s. 106) najdeme tuto definici:

„Kurikulum - obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících, její plánování a hodnocení.“

Oprailová, Gebhartová (2003, s. 20) uvádí, že kurikulum je dokument, který vychází z legislativních norem, jako jsou Ústava, Listina základních práv a svobod a Deklarace práv dítěte. Snaží se jednoduše formulovat odpovědi na otázky: Z jakého důvodu jsme si zvolený cíl vytyčili? Za jakých podmínek chceme dosáhnout hlavního obsahu? A jak budeme ověřovat dosažené výsledky?

Kurikulum rozdělené do tří rovin:

Rovina plánovací: je prvotní oblastí, kde si pedagog vytvoří plán, stanoví svůj cíl, kterého chce dosáhnout, podmínky, metody a také pomůcky, které bude při realizaci potřebovat a stanoví si dobu, po kterou budou stanoveného cíle dosahovat.

Rovina realizační: navazuje na rovinu plánovací, zde plány přechází v realizaci v podobě konkrétní činnosti. Nabídne dětem pestré činnosti, hry a aktivity, které povedou k naplnění stanoveného cíle.

Rovina výsledková a hodnotící: je závěrečnou rovinou, která je velmi důležitá a stává se zároveň výchozí pro rovinu plánovací. Pedagog porovná kladné i záporné stránky, které zváží a vyhodnotí, zda dosáhl předem stanoveného cíle. A pokud nedosáhl cíle tak, jak si ho sám určil, stanoví si takový cíl, který byl splněn.

2.1.1 Vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblasti jsou rozdělené dle Dvořákové (2002) do pěti oblastí, které jsou navzájem propojené a vychází z poznatků dětí. Jednotlivé oblasti se současně rozvíjí v každém bloku třídného vzdělávacího programu. Primárně je zastoupena oblast dítě a jeho tělo a dítě a jeho psychika, které jsou zaměřené především na osobnost dítěte, na poznání vlastního těla a uvědomění si vlastního já. Na tyto oblasti dále navazuje dítě a ten druhý a dítě a společnost, kdy se jedinec seznamuje s okolním světem a hledá místo ve společnosti, která ho obklopuje.

Dítě a jeho tělo - obsahuje vše, co se týká poznatků o svém těle, nebo o využívání jednotlivých částí. Patří zde osvojení poznatků o těle, které vede k uvědomění si vlastního já, rozvoj fyzických (ranní cvičení, opičí dráha, sport) a psychických dovedností (pracovní listy, didaktické hry), užívání všech smyslů (pozorování přírody), cesta ke zdravému životnímu stylu. Tato oblast je nesmírně důležitá k uspokojování základních životních potřeb.

Dítě a jeho psychika - psychologická oblast, která vede k rozvoji všech psychických funkcí (vnímání, fantazie, paměť, soustředění, city, učení, tvořivost). Jazyk a řeč (logopedie, gymnastika mluvidel), myšlenkové operace (porovnávání množství), poznávací schopnosti a funkce, sebepojetí a city blíže specifické podoblasti.

Dítě a ten druhý - rozvoj komunikativních dovedností, posilování prosociálního chování a postojů ve vztahu k druhému (pohybové adaptační hry), bezpečí ve vztazích k druhým lidem, schopnost komunikace, zásady slušného chování, respektování a uznání druhé osoby.

Dítě a společnost - pěstování estetického vztahu ke světu, rozvoj estetických dovedností (hodnocení vlastní práce i práce kamarádů), mezilidské a morální hodnoty, schopnost žít ve společnosti.

Dítě a svět - environmentální výchova obsahující osvojování poznatků k přírodnímu, kulturnímu i technickému prostředí, schopnost vážit si života, vliv člověka na přírodu, rozvoj pocitů sounáležitosti s živou i neživou přírodou.

2.1.2 Klíčové kompetence

Kompetence pro předškolní vzdělávání představují skupinu ideálních dovedností, schopností, hodnot, poznatků a zkušeností, které si jedinec během výchovně vzdělávacího procesu postupně osvojí v takové míře, že je schopný je využít. Každý stupeň vzdělávání má příslušné kompetence, které na sebe navazují a postupně gradují. Temperament jedince, jeho zdravotní nebo aktuální stav jsou záporné faktory v procesu osvojování kompetencí.

- **Kompetence k učení** jedinec projevuje zájem o poznávání a učení se nových věcí, hledá odpovědi na kladené otázky, učí se spontánně, ale dokáže se soustředit i na záměrné učení, vykonání činnosti. Rozloží si své síly tak, aby dokončilo zadanou práci.
- **Kompetence k řešení problémů** – dítě zkoumá svět cestou pokusu a omylu, dokáže vybrat z více nabízených variant, nebojí se, že jeho rozhodnutí bude trestané, má racionální důvody pro tento výběr a orientuje se v matematických představách.
- **Kompetence komunikativní** – dítě ovládá verbální i neverbální komunikaci s vrstevníky i s dospělou osobou, jeho slovní zásoba je přiměřená věku, sdělí své pocity, naslouchá druhému, respektuje pravidla komunikace.
- **Kompetence sociální a personální** – dítě je schopno si vybrat činnosti, vytvoří si vlastní názor, který si také obhájí, pokud udělá chybu, nese za ni zodpovědnost, je tolerantní ke všem lidem a respektuje je.
- **Kompetence činnostní a občanské** - nikdo není nejlepší a nejdokonalejší, každý má vlastní hodnotu, dítě si uvědomuje své kladné i záporné stránky, je seznámeno s pravidly společenského soužití a v kolektivu je uznává, pečuje o své zdraví a bezpečnost, uvědomuje si, jak je důležité žít v krásném prostředí, které si samo tvoří.

2.2 Rámcový vzdělávací program (RVP)

Roku 2004 schválilo MŠMT nové principy vzdělávání dětí a studentů od předškolního až po středoškolské vzdělávání.

Národní program pro rozvoj vzdělávání obsahuje celek, ze kterého vychází samostatný Rámcový vzdělávací program (RVP) pro jednotlivé stupně a obory vzdělávání, na které navazují školní vzdělávací programy (ŠVP), které zpracovávají jednotlivé rámce.

RVP je veřejný dokument, dle kterého se realizuje výuka. Výhodou je sjednocení vzdělávání v celé ČR. Koncepce předškolního vzdělávání je založena na tom, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro celoživotní vzdělávání. V předešlých letech se výchova a vzdělávání v mateřských školách realizovaly dle stejného programu. Pedagog se řídil přesnými postup. Podle RVP PV fungují školy od 1. září 2007, pedagogové tvoří ŠVP a TVP (třídní vzdělávací program), které vychází z rámcového programu pro předškolní vzdělávání.

Obsahové dokumenty, lze rozřadit dle Bečvárové (2003, s. 27) na státní a školské.

Státní - Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha), Rámcové vzdělávací programy.

Školské - Třídní vzdělávací programy, které jsou vytvořeny na základě poznatků pedagoga, jeho přístupu a kreativity, tyto dokumenty vychází ze státních.

2.2.1 Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP)

Jedná se o povinný veřejný dokument, který se stává východiskem pro zpracování ŠVP. Každá škola si tento program vytváří písemně dle pravidel, individuálně pro své konkrétní podmínky, záměry a plány, které si předem vytyčí. RVP sjednotí vzdělávání a zároveň se každá instituce stává originální, protože si vypracovává svůj ŠVP.

Na základě vytvořeného dokumentu pedagog volí různorodé metody a postupy, které vedou k naplnění konkrétních cílů. Jeho obsahem jsou požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku, koncepce školy, vzdělávací obsah, ale také práva a povinnosti pedagogických pracovníků.—(manuál ŠVP).

Stává se dokumentem pro veškerá oddělení mateřské školy, měl by být originální svým obsahem, formou i způsobem zpracování. Tento program je na přístupném místě k nahlížení veřejnosti i České školní inspekci.

Předškolní vzdělávání je mapa krajiny, po které dítě putuje, ŠVP je trasou v mapě, zaznačený počáteční bod, start a také bod cílový, ke kterému společně s dětmi pedagog putuje. Na této cestě se nachází oblasti, které chceme prozkoumat. ŠVP je

mapou této trasy, abychom se neztratili, nechodili dokola a vydali se tím správným směrem k cíli.

Obsah ŠVP

1. **Identifikační údaje o mateřské škole** - základní informace jako je adresa, kontakt, telefon, zřizovatel školy, kolektiv, který se podílel na zpracování ŠVP, historie školy např. významní pedagogové, kteří se zasloužili dlouholetým působením, rekonstrukční změny, např. vybudování hřiště.

2. **Obecná charakteristika školy v ŠVP** - v jakém prostředí je situovaná budova školy, jaké nabízí možnosti, zahrada školy, kde děti tráví čas, přilehlá krajina, dětské i fotbalové hřiště.

3. **Podmínky pro vzdělávání**- zde spadá věcné vybavení, životospráva, psychosociální podmínky, organizace, personál a jeho spolupráce s rodiči.

4. **Organizace vzdělávání** - vnitřní režim jednotlivých tříd, týdenní režim pravidelných opakujících se aktivit, akce pořádané za spoluúčasti rodičů, např. podzimní tvoření, výlety, dětský den, Smolíková (2005, s. 10, 11).

5. **Charakteristika vzdělávacího programu** - vize školy, originalita vzdělávacího programu, ujasňuje profilaci školy, filozofii, ze které vychází zásady pro práci učitelky.

6. **Vzdělávací obsah** - jednotlivé integrované bloky (Vánoce jsou za dveřmi), ze kterých vychází cílová oblast (seznámení s lidovými tradicemi v období Vánoc, proč a jak je slavíme), výstupy (dítě dokáže vysvětlit, co je to za svátek, vyjmenuje znaky Vánoc a zazpívá koledy) a profilující činnosti (pečení cukroví, výroba vánočních ozdob, zpívání koled, dramatizace pohádky o Ježíškovi).

7. **Evaluační systém** - důležitou součástí ŠVP je evaluační plán a evaluační zpráva, kterou škola tvoří dle daných kritérií.

2.3 Třídní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Program je nepovinný písemný dokument třídy, který vzniká v průběhu času společnými silami pedagogů, kterým se nabízí mnoho způsobů, jak jej vypracovat, a na rozdíl od školního vzdělávacího programu se jedná o dokument neveřejný. Stěžejním cílem je navazovat na školní vzdělávací program a konkretizovat vzdělávací obsah pro danou třídu.

Při tvorbě třídního vzdělávacího programu by měl být každý pedagog dostatečně seznámen s RVP a ŠVP. Jejich součástí nejsou kroky, jak postupovat, ale rámce, ke kterým je důležité svým postupem se dopracovat a poskytnout tak dostatečné vědomosti a dovednosti k dalšímu stupni vzdělávání. Originalitě a způsobu zpracování se meze nekladou.

Při zpracování jsem vycházela ze složení skupiny dětí, co je pro jednotlivce i pro celek potřebné, důležité a nezařazovat to, co by bylo násilné a zbytečné.

K dosažení plnění TVP v MŠ Želechovice nad Dřevnicí uvádí Slováčková (2014, s. 2) mezi aktivitami např. pohybové hry, zdravotní cvičení, relaxační metody, taneční přípravu a hudební výchovu, zpěv a instrumentální činnosti, kreslení, malování, modelování a další výtvarné a pracovní činnosti, četbu, vyprávění, dramatizaci, poslech, samostatný mluvní projev dětí, experimentování, strukturované úkoly a celkově snahu využívat formy prožitkového učení. Budeme ve třídě vytvářet motivující prostředí pro úspěšný rozvoj dětí.

2.4 Evaluace třídního vzdělávacího programu

Evaluace znamená průběžně i závěrečně sledovat, zaznamenávat a vyhodnocovat stanovené cíle. Dopomáhá nám k zjištění, zda jsme úspěšní či ne, a konkretizuje, v čem je potřeba zvolit vhodnější postup. Hodnocení programu by mělo probíhat jako celek, na kterém se ukáže, zda je program vyhovující, nebo je nutné ho přepracovat.

Na úrovni školního programu hodnotí podmínky, cíle a záměry a práci pedagogického sboru.

Na úrovni tříd ve většině případů hodnotí pedagog integrované bloky, kolektiv dětí, jejich sociální vazby, složení dle pohlaví i jednotlivců, kde si tvoří vstupní a výstupní evaluaci, která mu vytvoří základní přehled toho, co dítě umí, v čem je potřeba se zdokonalit a co je potřeba dítě naučit. Pedagog si vytváří vlastní sebereflexi, kde vyhodnotí vlastní činnost a je zároveň hodnocen ředitelem či jinými pedagogy.

2.4.1 Techniky evaluace a hodnocení

Při evaluaci si hodnotitel (většinou tedy pedagog) klade otázky, na které hledá odpovědi. Je vhodnější postupovat systematicky za využití postupů a vhodných metod, např. rozhovorů, diskusí, analýzy apod., pomocí kterých docílíme sběru informací, které nám dopomáhají k vyhodnocení kladů a záporů.

Smolíková (2005, s. 22) neopomíná portfolio dítěte, které je důležitým zdrojem informací. Portfolio obsahuje didaktické listy, výkresy, výrobky apod., zkrátka vše, co je vlastním výrobkem dítěte a dokumentuje jeho rozvojové a vzdělávací pokroky.

3. SWOT analýza- mateřské školy Želechovice nad Dřevnicí

Silné stránky

Dobrá spolupráce s obcí
Organizace veřejně prospěšných aktivit
Dobrá pověst, několikaletá tradice
Dobré složení kvalifikovaného personálu
Mimotřídní aktivity realizované spolu s rodiči dětí

Slabé stránky

Nevyhovující rozdělení tematických bloků
Zastaralé techniky při vzdělávání
Nemoderní metody a postupy

Hrozby

Špatná komunikace mezi personálem i rodiči
Rozdělení povinností jmenovitě pro každého pedagoga
Zastaralé způsoby vzdělávání
Vzdělávání dětí, které nedosáhly 3 let

Příležitosti

Vytvořit veřejné dokumenty s přehlednou strukturou
Změnit spolupráci s rodiči- email, facebook, sdílení fotografií
Čtvrtletní minizpravodaj
Rozšíření škály mimoškolních aktivit s rodiči a dětmi
Pořádat den otevřených dveří pro širokou veřejnost

3.1 Silné stránky

Mateřská škola je zařízení, které zřizuje obec. Společnými silami vytváří krásné prostředí a svými prostředky přispívá na rekonstrukci i vybavení.

Obec v posledních letech prošla mnoha změnami, které se týkaly především zušlechtnění prostředí. Děti se účastnily vysazování okrasných záhonků a nových stromů. Každý rok na Den Země děti uklízí prostředí v celé obci spolu se základní školou.

Mateřská škola má v obci dlouholetou tradici, prošlo jí několik generací občanů. Chod zajišťuje kvalifikovaný personál, který se skládá jak z pedagogů s dlouholetou učitelskou praxí, tak z nedávných absolventek škol odborného zaměření, které přináší inovativní a kreativní přístup.

Každoročně pedagogové za spolupráce rodičů a studentek střední pedagogické školy realizují zábavné, tematicky zaměřené odpoledne v přírodě.

3.2 Slabé stránky

Třídní vzdělávací dokument, dle kterého se realizuje výchova a vzdělávání dětí, které navštěvují mateřskou školu, je dokumentem zastaralým a nevyhovujícím pro dnešní vzdělávání a věkové složení dětí. Z těchto důvodů je nutné tento dokument obnovit a obohatit o nové vzdělávací metody a postupy. V současné době je dokument rozdělený do dvanácti tematických bloků, členěných podle jednotlivých měsíců, každý blok je rozpracován do několika témat. Mnohdy je měsíční časová dotace na témata nedostačující, a některá témata by si zasloužila větší pozornost. Nové navrhované rozdělení je po dvou měsících, kdy si pedagog volí témata i na více týdnů.

Snahou je zařadit činnosti, které dříve děti běžně uměly, byly na ně zvyklé a budovaly vztah k přírodě. Cílem těchto činností je rozvoj hrubé a jemné motoriky, naučit děti pracovat s knihou, číst dětem a naučit děti si hrát.

3.3 Hrozby

Komunikace mezi personálem a rodiči je nevyhovující a je nutné ji řešit. V současné době má mateřská škola webové stránky, na kterých rodič najde mnoho informací, ale ne informace, které jsou aktuální. Během roku se děti účastní několika divadelních a hudebních představení, fotografují se, jezdí na výlety nebo vyrábí spoustu výrobků, na které je potřeba obstarat materiál. Tyto informace rodičům sděluje pedagog při předávání dětí. Ráno při příchodu dětí je komunikace s rodiči velmi zkratkovitá, mnohdy nemají čas nebo není ani prostor pro sdělení informací. Vytvoření nových webových stránek, by rodičům přineslo aktuální informace o dění v MŠ a dokonce by byli upozorněni na blížící se akci. Případné dotazy a omlouvání dětí by probíhalo prostřednictvím emailu nebo telefonu.

Určením pracovních povinností pro každého pedagoga by práce byla odvedena zodpovědněji. Jednalo by se o rozdělení úklidu výtvarných potřeb - jejich vyřazování, sepsání seznamu potřeb, které schází, zřízení knihovničky, kde jsou materiály pro pedagogy a také pohádkové knížky, které se dětem předčítají před spaním, zřízení a spravování skladu výtvarných prací a dekorací, které se využívají na výzdobu, a jako poslední povinnost je starost o sklad venkovních hraček. Při takovém rozdělení povinností by měl každý pracovník konkrétní zodpovědnost, kterou by si dle svého uvážení plnil v dostatečné míře.

Ideálem je veškeré aktivity, činnosti a hry realizovat za příznivého počasí venku. Učit se v přírodě, pěstovat k ní silný vztah, mít povědomí o životě na Zemi, dokázat se chovat tak, aby nedocházelo k poškozování přírodního prostředí. Pedagog využívá všech alternativních pomůcek (např. kolíčky, zalísované obrázky, padák, hudební nástroje), demonstračních obrázků a naučných videí, které obohatí oblasti výchovně vzdělávacího procesu v průběhu každého dne.

Zařazení aktivit pro úspěšnou adaptaci v prvních měsících po nástupu do MŠ, kdy dítě nastupuje do zařízení. Měsíc září a říjen jsou měsíce, kdy je podzim a příroda je okouzlující, dítě zklidní, uvolní se, postupně se zapojí do her. Cílem je zvládnout odpoutání od rodičů a přijetí nové autority.

3.4 Příležitosti

Každým rokem se zvyšuje zájem rodičů z širokého okolí o místa v mateřské škole.-Vytvořením nového dokumentu mateřská škola získá lepší prezentaci a pověst. Součástí dokumentu bude i nové rozdělení vzdělávacích bloků. Současné rozdělení je dle jednotlivých měsíců, toto dělení je nevyhovující. Pro vzdělávání mladších dětí je mnohem lepší rozdělení po dvou měsících a pedagog si bude moct vybírat témata dle aktuální situace ve třídě. Dané téma bude moct rozpracovávat po dobu i několika týdnů.

Moderní technologie omlouvání dětí. V současné době se k omlouvání využívá pouze telefonní pevné linky. Pedagogové si mění směny a telefony bere kterýkoliv zaměstnanec, a tak se mnohdy stává, že dojde k nejasnostem a dítě není omluveno. Zavedením elektronické omluvenky byl by jasný záznam o nepřítomnosti dítěte a pedagog si ji může přečíst kdykoli během dne a také rodič může omluvenku emailem odeslat dle svých časových možností.

Věk dětí neumožňuje realizaci velkých výletů, ani účast na kulturních představeních. Alternativním řešením by bylo nabídnout dětem i rodičům představení, hudební aktivity nebo zábavná představení, která by se realizovala přímo v prostorách MŠ.

Den otevřených dveří je přínosný pro širokou veřejnost a zároveň i pro MŠ. Jednalo by se o propagaci, která by mohla zvýšit zájem a nárůst počtu dětí. Návštěvníci uvidí prostory školy, přímou práci s dětmi, výzdobu vyrobenou dětmi, která dotváří celkový estetický dojem z prostoru školky.

3.5 Maximalizace silných stránek

Udržet kvalifikovaný personál, který zajistí výchovně vzdělávací proces, který povede ke spokojenosti dětí i rodičů, nabídnout další vzdělávání, obohatit a rozšířit jeho kvalifikaci. Spokojenost rodičů i dětí je zárukou zájmu o MŠ i v příštích letech.

Finančně a prostorově zajistit akce pořádané mateřskou školou pro děti s rodiči, které slouží k vyplnění programu ve volném čase rodin.

3.6 Minimalizace slabých stránek

SWOT analýza poukazuje na převahu slabých stránek, které se stávají příležitostmi pro celý pedagogický kolektiv. Základní změnou je vytvoření nového vzdělávacího programu, který by byl modernější a přizpůsobil se individuálním vzdělávacím zvláštnostem přijatých dětí.

Jediný prostředek komunikace mezi mateřskou školou a rodiči je telefon nebo webové stránky. V dnešní době by sdílení informací či omlouvání dětí mohlo být modernější a pohodlnější pro obě strany. Pokud by rodiče omlouvali děti emailem, jednalo by se o virtuální omluvenky. V současné době rodiče omlouvají telefonicky nebo pokud ví, že dítě bude chybět v určitý den, omluví ho do omlouvacího sešitu, který se nachází na šatně. Telefony v mateřské škole bere kterýkoliv pracovník a mnohdy dojde k nejasnostem, email by byl jasný doklad o omluvě.

Vytvořit webové stránky, kde najdou rodiče veškeré informace, kontakty a fotografie. Tuto odpovědnost přidělit jednomu pedagogovi, který bude webové stránky aktualizovat.

Pro pedagogy se otevírá nová výzva a tou je psaní čtvrtletního minizpravodaje, který by obsahoval fotografie, popsání aktivit, které se ve škole realizují, a zároveň přehled těch, které se pro děti připravují. Poslední číslo ve školním roce by bylo věnováno předškolákům, kteří po prázdninách nastoupí do základní školy, a zároveň i dětem, na které se budeme těšit v září.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4. Organizace mateřské školy Želechovice nad Dřevnicí

Zřizovatel:	Obec Želechovice nad Dřevnicí
Ředitel:	Mgr. Hana Slováčková
Adresa:	Želechovice nad Dřevnicí, Podřevnická 406, 76311

Mateřská škola je zařízení, které zřizuje obec a navštěvuje ji okolo 80 dětí od tří do sedmi let rozdělených do tří tříd. Nachází se na okraji obce Želechovice nad Dřevnicí v nádherném prostředí v blízkosti řeky Dřevnice. Za příznivého počasí děti tráví co nejvíce času v přírodě. Nejčastěji chodí do přilehlého lesa nebo na procházku okolo řeky, kde pozorují zvířata a krmí kačeny. Za nepříznivého počasí děti zůstávají ve třídách a tento čas je využit k pohybovým hrám.

Třídy jsou rozdělené do dvou budov. Dvě třídy se nachází v samostatné budově mateřské školy na ulici Podřevnická a součástí mateřské školy je i odloučené pracoviště, které je součástí základní školy. Pro tuto třídu smíšeného věku je určený nově vypracovaný třídní vzdělávací program.

První třída „Myšičky“ děti od 3 – 4let.

Druhá třída „Kočky“ děti od 5.5 – 7 let.

Třetí třída (odloučené pracoviště) „Sovičky“ děti od 4 – 7 let.

Roku 2003 mateřská škola vytvořila ŠVP s názvem Barevný rok v souladu s požadavky RVP PV, dle kterého se uskutečňuje výchova a vzdělávání dětí. Na každý měsíc má pedagog k dispozici několik témat, která si vybere, a tvoří týdenní plán. Vzdělávací obsah by se měl přizpůsobit svým zaměřením, a náročností potřebám, možnostem a zkušenostem dětí ve třídě. Postupovat od známého k neznámému a obecnějšímu, aby již osvojené poznatky byly prohlubovány a dále rozvíjeny.

Cíle rámcového programu jsou především rozvoj dítěte a jeho individuality, vedení k samostatnosti, schopnost se projevat jako samostatná osobnost, která si osvojí základy hodnot. Děti předáváme hodnoty z oblasti biologické, interpersonální, psychologické, environmentální a sociálně kulturní.

4.1 Charakteristika a význam jednotlivých částí denního režimu

Třídní vzdělávací plán je nutno přizpůsobit dennímu režimu, vhodně zařadit společná setkání, vzdělávací činnosti, ranní cvičení, pobyt venku aj. Aktivity vybíráme tak, aby na sebe navazovaly a byly pro jedince přirozené. Pokud se uplatňuje pravidelný týdenní řád, kdy je předem stanovený den pro konkrétní činnosti, i ten by se měl nacházet v TVP. Velmi oblíbený je hračkový den.

Děti, které navštěvují mateřskou školu pouze dopoledne, přichází ráno, účastní se volné hry, řízené činnosti a pobytu venku a odchází po obědě domů. Ostatní děti navštěvují mateřskou školu od ranních hodin do odpoledne, zpravidla do 16. hodiny. Tyto děti mají po obědě odpočinek a poté volnou hru nebo pobyt venku na zahradě. ŠVP MŠ- Slováčková (2014, s. 7).

Nástup dětí do MŠ- děti se schází od 6-8 hodin, pokud se dítě nedostaví, je rodič povinen omluvit dítě do 7:30. Děti si po příchodu volí činnosti dle libosti, většinou jsou to činnosti klidového charakteru, které se realizují u stolečku. Při příchodu většiny dětí pedagog zahajuje výtvarnou nebo rukodělnou činnost.

Řízené činnosti- dle rozpracovaných tematických celků pedagog vytvoří myšlenkovou mapu, kterou během týdne s dětmi realizuje, je nutné, aby byly činnosti vhodně zvoleny, děti zaujaly a udržely jejich pozornost.

Pobyt dětí venku- pouze za deštivého počasí děti ven nechodí, v ostatní dny chodí na procházky okolo řeky Dřevnice, často navštěvují přilehlý les a zahradu, která nabízí spoustu množství herních prvků, např. průlezek, velké pískoviště a prostor pro jízdu na koloběžce a tříkolce.

Spánek- děti jsou vedeny k tomu, aby se převlékly a uspořádaly si oblečení, po dobu odpočinku odpočívají na lehátku, není nutné, aby spaly, pedagog pravidelně čte pohádku nebo dětem pouští příběh na CD.

Pravidelná strava- hned po příchodu do MŠ je pro děti připravená snídaně, následuje svačina a v 11:20 všechny děti společně obědvají. Děti, které spí, dostávají ještě odpolední svačinu.

Osobní hygiena- v průběhu celého dne pedagog dohlíží na dodržování hygieny.

Pohybové aktivity- během dne pedagog zařazuje bohatou škálu pohybových her, kde dítě rozvíjí hrubou i jemnou motoriku, koordinaci pohybů a ovládání vlastního těla. Mezi oblíbené patří opičí dráha.

4.2 Organizace dne

6:00 – 7:00 příchod dětí z obou oddělení, zahájení činností a aktivit klidnějšího charakteru, dle vlastní volby, mezi oblíbené patří modelování z plastelíny nebo kinetického písku, skládání puzzle, lego, sewa, kreslení, tisk razítek.

7:00 – 7:45 rozchod do jednotlivých tříd, ranní hygiena a konzumace snídaně.

7:45 - 8:45 didaktické cílené činnosti ve skupinách, individuální smyslové hry, individuální práce s dětmi, výtvarná činnost.

8:45 – 9:30 řízené činnosti, využití výukových metod. Zormanová (2012, s. 17) rozděluje metody dle Maňáka a Švece do tří skupin tj. klasické, aktivizující a komplexní metody.

Klasické metody se dále dělí na:

- a) metody slovní: pedagog používá rozhovor, diskusi, dramatizaci, vysvětlování a práce s knihou,
- b) názorně demonstrační metody: využití obrazů, pozorování jevů a pokusy,
- c) dovednostně praktické: tyto metody užívá pedagog při výtvarné práci, pracovních listech, provádění pokusů a předvádění předmětů.

Aktivizující metody obsahují metody, které děti vedou k aktivitě, k vlastnímu vyjádření, pedagog užívá diskusi, řešení problémů, didaktické hry, situační a inscenační metody. Poslední skupinou jsou *metody komplexní*, řadí se zde individuální a skupinová, frontální, partnerská a individuální výuka. Velmi oblíbená je i výuka dramatem.

9:30 – 11:30 příprava a pobyt venku (dle povětrnostních podmínek), děti chodí na hřiště poblíž mateřské školy, na procházky do okolí a do lesa.

11:30 - 12:00 oběd a odchod dětí, které chodí pouze na dopoledne.

12:00 – 14:00 četba, nebo poslech pohádky a odpočinek na lehátku.

14:00 – 14:15 probuzení dětí, probuzení je nenásilné a pokud je to možné děti, které to potřebují, necháváme spát, následuje odpolední svačina.

14:15 – 16:00 zájmové hry, individuální činnost s dětmi, za příznivého počasí pobyt na školní zahradě a odchod dětí domů. Než každé dítě odchází, uklidí si svůj pracovní prostor, hračky a pomůcky.

4.3 Hodnocení aktivit dle obtížnosti:

Toto hodnocení usnadní tomu, kdo chce aktivitu zařadit. Pokud si vybere aktivitu, která je označená více sovičkami, pro menší děti, je nutné, aby si aktivitu zjednodušil a nebo naopak - pokud je aktivita ohodnocená jednou nebo dvěma sovičkami pro zdatnější a starší děti, je jen na kreativě, jak tuto inspiraci zrealizuje.

Sovičky jsou udělovány od jedné do tří podle obtížnosti jak pro děti, tak i pro přípravu pedagoga.

Označení pro nejjednodušší aktivitu vhodnou pro nejmenší děti, kterou zvládají i bez dopomoci. Příprava pedagoga není náročná a během realizace pouze pozoruje a dle potřeby dopomáhá.

Hodnotí především ranní cvičení, kdy není obtížná příprava pedagoga, ale je nutný jeho individuální přístup a dopomoc při realizaci. Dvě sovičky jsou také u aktivitu, které jsou náročné pro menší děti a vyžadují dopomoc pedagoga. Dovednosti pro tyto aktivity jsou stříhání, posloupnostní lepení, práce s barvou.

Označení nejnáročnějších aktivit. Především práce s pet láhví, lékařskými špachtlemi či kelímkem. Děti pracují s plošným materiálem s různorodým povrchem, což vyžaduje promyšlený pracovní postup i techniky.

Září, říjen

ZÁŘÍ ŘÍJEN	
Jsme na jedné lodi Dary přírody- plody lesa, sklizeň	Já a moje rodina
	Máme se tu všichni rádi a jsme kamarádi
	Vnímání změn v přírodě- vítání podzimu
	Podzimní úroda
	Dýňové slavnosti
	Odlétáme s tažnými ptáky
HLAVNÍ CÍL VZDĚLÁVACÍHO BLOKU: adaptace nových dětí, seznámení s autoritou, novým prostředím, pravidly a denním režimem, vstupní evaluace dětí	

Vzdělávací oblasti:

5.1 Dítě a jeho tělo

Zaměření na rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé motoriky, rozvoj základních lokomočních pohybů se zaměřením na chůzi po rovném i nerovném terénu a na nácvik chůze ve dvojicích při procházkách. Při ranním cvičení zařadíme cviky, které děti vědomě napodobují dle vzoru, po osvojení pohybových dovedností postupně spojíme pohyb s básničkou či písni.

Rozvoj jemné motoriky: uvolňování ramenního kloubu, malování na velký formát papíru. Pracovní a sebeobslužné činnosti: osobní hygiena, stolování, oblékání, úklid.

Nabídka vzdělávacích činností:

Pobyt na školní zahradě a procházky po vesnici, okolo vody, do lesa a na dětské hřiště.

Cvičení s říkankou – Tělo viz Příloha č. 1.

Výtvarná činnost - obtisk podzimních plodů viz Příloha č.2, mrkev viz Příloha č.3 ,

barevná pozimní housenka viz Příloha č.4.

5.2 Dítě a jeho psychika

Podporujeme dítě při adaptaci na nové prostředí a kolektiv. Dopomáháme k záiskávání samostatnosti a vytváření nových kamarádských vztahů, ve kterých převažují kladné city. Pobízíme děti k vyjádření jejich přání a tužeb. Poskytneme dětem dostatečný čas k mluvenému projevu, který by měl být ve větách.

Nabídka vzdělávacích činností:

Hry určené k seznámení dětí:

Papučkovaná- děti sedí v kruhu a své papuče dají doprostřed, společně drží padák, který papuče zakryje, jedno dítě vleze pod padák a vybere pár papučí a přiřadí je jejich vlastníkově.

Pexeso- značky dětí tvoří pexeso, děti hledají dvojici a přiřadí skříňku k danému dítěti.

Rozpočítadlo viz Příloha č. 5 (jaro, léto, podzim s. 35).

5.3 Dítě a ten druhý

V mateřské škole jsou pravidla, která děti dodržují během celého dne. Pravidla (viz Příloha č.6) mají děti na očích, každé pravidlo je znázorněno obrázkem, dle kterého si děti pravidla zapamatují a osvojí. Být tolerantní k druhým, kteří jsou okolo mě, zajistit jim pocit bezpečí a jistoty – to je hlavní pravidlo, které podporuje v dětech prosociální chování.

Nabídka vzdělávacích činností:

Pro lepší zapamatování pravidel volíme pohybové hry nebo hádanky.

Seznamovací hra - *Pavučina kamarádství* viz Příloha č. 7.

5.4 Dítě a společnost

Cílem je vyvolat u dětí kladný pocit, který sdílí ve společenství dětí a dospělých. Dokázat pocity sdílet a regulovat. Hry, které dopomáhají dítěti uvědomit si vlastní rodinu a jednotlivé společenské role v úzkém rodinném kruhu jako jsou rodiče, sourozenci, babička a děda.

Nabídka vzdělávacích činností:

Námětová hra - na rodinu, přejímání rolí, příprava pokrmů.

Konstruktivní hry - skládání domečku z velkých barevných nebo molitanových kostek.

5.5 Dítě a svět

Cílem je ukázat dětem prostředí mateřské školy: jeho materiální vybavení, prostory, ale také přírodu, která budovu obklopuje. Vytvářet vztah dítěte a přírody, které je pro každého z nás velkým přínosem. Příroda nám dává spoustu darů, ale je nutné, abychom se my k přírodě krásně (zodpovědně a ohleduplně) chovali. Společně sbíráme odpadky, sbíráme popadané větvičky a učíme děti péči o zahrádku.

Nabídka vzdělávacích činností:

Výtvarné činnosti: kolektivní práce skupiny dětí, vytvoření mapy prostor MŠ a zahrady. Demonstrační obrázky založené na úkolech co do přírody nepatří, hledání rozdílů a řešení, jak napravit znečištěnou přírodu.

Třídění odpadu: barevné kontejnery, na které děti lepí symbol odpadu, na který jsou určeny.

Očekávané výstupy:

Zvládnout základní lokomoční pohyby jako je chůze po rovném i nerovném terénu, při procházce jdou děti ve dvojicích za sebou . Při ranním cvičení se děti naučí ovládat jednotlivé části svého těla, nabodobí jednoduchý pohyb dle pokynů pedagoga a spojí pohyb s básničkou nebo písničkou.

Adaptují se na nové prostředí, ve kterém najdou kamarády, respektují autoritu a vědomě dodržují pravidla . Jedinec si uvědomuje vlastní osobu, která patří do rodiny, jejíž členy vyjmenuje a vyjádří své přání a tužby.

Mimořádné aktivity s dětmi:

Podzimní tvoření viz Příloha č.8- společné setkání s rodiči a jejich dětmi na zaradě mateřské školy, je připravena stezka úkolů, návod a materiál na dva výrobky z přírodnin (viz Příloha č. 9) a celé odpoledne je ukončeno táborákem.

Listopad, prosinec

LISTOPAD PROSINEC	
Dary přírody	Barevný podzim- skřítki
	Dary lesa
	Dráček barevňáček
	Pochod broučků
	Příprava zvířátek na zimu
	Čertík Bertík, vánoční čas
Vůně Vánoc	První vločky

HLAVNÍ CÍL VZDĚLÁVACÍHO BLOKU: vnímání změn v přírodě, seznámení s barvami podzimu, mikulášská besídka, vánoční tradice, vánoční koledy.

Vzdělávací oblasti:

5.1 Dítě a jeho tělo

Rozvoj hrubé motoriky- názorná ukázka hodů vrchním i spodním obloukem, díky včasnému předání správného metodického postupu, si dítě nezafixuje špatný návyk. Nejprve začínáme s menšími míčky a nejlépe s papírovou koulí. Rozvoj jemné motoriky- stavění z přírodnin, pečení perníčků, výroba vánočního přání. Zimní sporty a konstruktivní činnost se sněhem přispívají k rozvoji fyzické zdatnosti. Zdravotně zaměřené činnosti- dechová, relaxační, protahovací a uvolňovací cvičení.

Nabídka vzdělávacích činností:

Rozvoj hrubé motoriky: hod papírovou koulí, hra- *kdo se první oblékne*, cvičení cvičeníčko viz Příloha č. 10.

Rozvoj jemné motoriky: výtvarná činnost - *čarodějnice na koštěti* viz Příloha č. 11, *andílek* viz Příloha č. 12, pečení perníčků.

Pobyt venku: zimní sporty jízda na lopatě a bobech, práce se sněhem- stavění sněhuláka, tvoření ze sněhu, ledové kostky, barvení sněhu, zmrzlé bubliny.

5.2 Dítě a jeho psychika

Naučit se rozlišovat základní škálu barev, poslech a porozumění čtenému textu, pravidelné čtení dětem na dobrou noc. Řízená činnost dětí je okolo 20 minut, tuto pozornost se snažíme udržet a postupně ji prodlužujeme. Volíme různorodé a pro děti atraktivní činnosti. Osvojí si poznatky o Vánocích a vánočních tradicích- dějová posloupnost. Názorná ukázka tradic, které jsou pro děti známé i neznámé. Návuk schopnosti zformulovat otázku, na kterou znám předem odpověď, např. cukroví- Co pečeš s maminkou o Vánocích ? Rozvoj estetického vnímání- vyjádřit, co je pěkné a co je něčím odlišné.

Nabídka vzdělávacích činností:

Čáp ztratil čepičku a ta měla barvičku- hra na osvojení a zapamatování barev.

Čtení knih s klasickými pohádkami, jako je *O Červené karkulce*, *O třech prasátkách*, *O perníkové chaloupce*.

Námětová hra- *na rodinu u štědrovečerní večeře* (příprava, zdobení stromečku, tradice, večeře, rozbalování dárků), slovní projev dítěte, schopnost formulovat věty, sdělit dětem smysluplnou informaci.

5.3 Dítě a ten druhý

Rozvoj komunikačních dovedností: zapamatování a interpretace básniček a písniček.

Pokud je dítě adaptováno na školní prostředí, pedagog se zaměří na rozvoj kooperativních dovedností tak, aby dítě bylo schopné spolupracovat s ostatními, zapojit se do řízených činností i kolektivních her. Pro rodiče děti secvičí krátké pásmo s vánoční tematikou, kde prezentují práci ve škole v pohodě přednesu básniček, písniček, tance a dramatizace. Po besídce je pro rodiče s dětmi připraveno tvoření, kde si společně vyrobí drobnou dekoraci. K poslechu hrají koledy a vánoční atmosféru dokresluje vůně perníčků.

Nabídka vzdělávacích činností:

Podzimní básnička s omalovánkou- omalovánka znázorňuje děj básničky.

5.4 Dítě a společnost

Seznámení se s tradicemi v jiných zemích, porovnávání a hledání rozdílů. Aktivně se přizpůsobovat prostředí, uvědomění si vlastního já, které je obklopeno společenstvím, jako je rodina a děti ve třídě. Rozvoj estetického vkusu, období Vánoc je spojeno s množstvím písniček s vánoční a zimní tematikou. Děti jich mají velkou zásobu, kterou prezentují při mikulášské nadílce nebo u zpívání koledí u stromečku.

Nabídka vzdělávacích činností:

Sborník písní - vánoční koledy, zpívání s klavírním doprovodem, děti využijí Orffovy nástroje či hru na vlastní tělo.

5.5 Dítě a svět

Procházky do okolní přírody, motivace dětí ke vnímání změn v krajině v jednotlivých ročních obdobích. Dát podněty na rozvoj fantazie a představivosti, co by se nám v lese líbilo a co naopak do lesa nepatří.

Vytvářet povědomí o vánočních zvycích a tradicích - historie, tradice. Přiblížit Štědrý den i v jiných zemích, například proč dárky nosí i Santa Claus nebo děda Mráz.

Nabídka vzdělávacích činností:

Konstruktivní aktivita- stavění domečků v lese pro skřítky.

Demonstrační obrázky- krajiny v jednotlivých ročních obdobích.

Výroba betlému z papíru - každé dítě vyrobí postavičku, společnými silami vytvoří betlém.

Očekávané výstupy:

Pojmenuje jednotlivé elementy přírody, které využívá ke své hře. Osvojil si základní techniku hodů, možno i přírodninou, jako jsou šišky.

Dokáže zformulovat otázku na předem sdělenou odpověď, naslouchá čtenému textu s porozuměním a interpretací.

Vnímá atmosféru Vánoc, zná historii slavení a charakteristické znaky těchto svátků.

Mimotřídné aktivity s dětmi:

Drakiáda viz Příloha č. 13- každý drak je vítaný, děti s rodiči mají možnost účastnit se dle svého výběru rozmanitých soutěžních klání.

Putování se světýlkem, pochod broučků viz Příloha č 14- uzamykání zahrady k odpočinku, lampionový průvod představuje světýlka broučků, kteří se ukládají k zimnímu spánku.

Mikulášská nadílka- tradiční návštěva Mikuláše, anděla a čerta. Tato návštěva je pro děti spojena s velkými emocemi.

Vánoce v lese- každý si přinese jeden dárek pro zvířata a při procházce ozdobíme stromečky pro zvířata.

Vánoční jarmark viz Příloha č 15- originální tvoření z lékařských špachtlí viz Příloha č. 16 a výroba šiškových baněk viz Příloha č. 17.

Vánoční nadílka- pedagogové společně s dětmi v průběhu jedno dne připraví předvánoční Štědrý den, kde nesmí chybět ochutnávka cukroví, zpívání koled a nadílka dárečků.

Leden, únor

LEDEN ÚNOR

Klíč paní Zimy

Jeden za všechny, všichni za jednoho

Boby sáně lopaty

Zimní hry a sporty

Karneval- svět pohádek

Matematické představy- větší, menší

Výlet do vesmíru

HLAVNÍ CÍL VZDĚLÁVACÍHO BLOKU: rozvoj fyzické zdatnosti, seznámení se zimními sporty a aktivitami, které toto roční období nabízí, vnímat změny přírody během roku.

Vzdělávací oblasti:

5.1 Dítě a jeho tělo

Nácvik střihání, grafomotorický pracovní list, práce s vodovými barvami, vymalování velkého formátu: tyto aktivity podporují rozvoj jemné motoriky. Rozvoj lokomočních i nelokomočních pohybových dovedností - opičí dráha, ranní cvičení s důrazem na procvičení klenby nožní. Osvojení poznatku o vlastním těle, dítě dokáže pojmenovat jednotlivé části svého těla.

Nabídka vzdělávacích činností:

Výtvarná činnost- sněhuláček viz Příloha č. 18, rukavice viz Příloha č. 19, padá snížek bílý viz Příloha č. 20, pracovní list rukavice viz Příloha č. 21.

Ranní cvičení se zaměřením na procvičení nožní.klenby.

Opičí dráha- válení sudů, přitahování po lavičce, skoky snožmo, balanční plošina, hod na cíl.

PH (pohybová hra) - *Lepidylko*- děti pobíhají v prostoru, pedagog udává rytmus a na předem smluvený signál řekne část těla, kterou děti „přilepí“ ke koberci.

5.2 Dítě a jeho psychika

Orientovat se v čase - den, měsíc, rok. Naučit se dny v týdnu, seznámení s měsíci, které je dítě schopné rozdělit do ročního období. Stěžejní slova k tématickému bloku děti rytmizují - vytleskávají, vyťukávají nebo rytmizují pomocí hudebního nástroje. Vytvářet prostor k samostatnému projevu - recitace, zpěv, sdělení.

Nabídka vzdělávacích činností:

Pracovní listy: počítání do 5 viz Příloha č. 22, zrková diference viz Příloha č. 23.

Ptáček zpěvák- děti si vyberou píseň nebo báseň a přednesou ji před dětmi.

5.3 Dítě a ten druhý

Rozvoj prosociálního chování, pomoc kamarádovi v obtížné situaci, neposmívat se mu a dokázat podat pomocnou ruku. V opačném případě ocenit pomoc od druhého a poděkovat. Dokázat v kolektivu navázat kamarádské vztahy, kterých si dítě váží a uvědomuje si jejich hodnotu.

Nabídka vzdělávacích činností:

Výrvarná činnost- malování obrázku pro jednoho kamaráda.

Co by bylo, kdyby nebyli kamarádi?

5.4 Dítě a společnost

Pěstovat u dětí kladný vztah k ostatním - při zimních sportech se očekává ohleduplnost a pomoc mladším dětem při obtížnější chůzi sněhem a po kluzkém terénu. Uvědomění si společenství - rodiny. Vznik společnosti, narození miminek, stárnutí a cyklus života.

Přiblížit dětem i jiné kultury, pomocí mapy a obrázků představit lidi jiné barvy pleti, přiblížit, v jaké zemi bydlí, jaké jsou jejich životní podmínky. Vymezit klady a zápory v odlišnostech od naší společnosti, jak můžeme pomoci druhým.

Příprava a realizace karnevalu, seznámení s masopustem. Pěstovat u dětí kladný vztah k lidovým tradicím.

Nabídka vzdělávacích činností:

Sbírka hraček- každý donese jednu drobnou hračku, kterou chce předat dětem, které hračky nemají.

Masopustní průvod- výroba masek viz Příloha č. 24, výroba balónků poslouží k výzdobě viz Příloha č 25

5.5 Dítě a svět

Schopnost přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí - roční období.

Nabídka vzdělávacích činností:

Kdybych jela na dovolenou do(Afriky, Antartidy), vezmu si s sebou - je nutné posouhat děti, které už byly, aby se věci neopakovaly, a vymyslet něco jiného.

Očekávané výstupy:

Dítě rozliší roční období, vnímá okolní přírodu a její proměny. Má bohatou zásobu činností, které lze realizovat v zimní krajině. Plně prožívá období Vánoc.

Mimotřídné aktivity s dětmi:

Karneval- masopustní průvod v maskách, které si děti vyrobí, zábava, tanec, vyhodnocení masek a soutěžní úkoly.

Zimní olympiáda - za příznivého zimního počasí se realizují netradiční olympijské hry, nechybí jízda na lopě, ale i na pytlí, stavba sněhuláka a také malování obrázků na sních.

Březen, duben

BŘEZEN DUBEN

Dalekohledem do všech koutů světa

Farma plná zvířátek

Vstávej, semínko, holala

Barevné vajíčko

Barevné pastelky

Malý pacient

Nač má člověk smyslů 5

HLAVNÍ CÍL VZDĚLÁVACÍHO BLOKU: poslušnosti děje - sázení semínek a péče o ně, dokázat pojmenovat zvířata kolem nás a pojmenovat matku – otce - mládě v rodině zvířat, naučit se základní škálu barev.

Vzdělávací oblasti:

5.1 Dítě a jeho tělo

Hrubá motorika - nácvik kotoulu s dopomocí, skoky snožmo, dechové cvičení, jízda na odrážedle, úklid přírody. Jemná motorika - stavění v písku, práce s přírodninami, malování křídami, úklid přírody, výtvarné činnosti. Dítě si osvojí poznatky o vlastním těle, dokáže vyjmenovat jednotlivé části svého těla. Ví, jak se o své tělo starat a co je nutné udělat, pokud je tělo nemocné. Vyjmenuje své smysly a dokáže pomocí nich analyzovat předmět, vůni či zápach. Správné držení tužky, vyvíjet přiměřený tlak při kreslení. Ke správnému návyku dopomáhají trojhranné pastelky a psací potřeby.

Nabídka vzdělávacích činností:

Výtvarná činnost - výroba kraviček z kelímků viz Příloha č. 26, tulipán viz Příloha č. 27, čapi na komíně viz Příloha č. 28, velikonoční květináč viz Příloha č. 29.
Den Země - úklid přírody okolo MŠ.

Výtvarná činnost - obkreslení postav dětí na velký formát, dokreslení kostry, dolepení orgánů.

Pexesa na naše smysly - sluchové, čichové i hmatové.

PH - bumbác ratata jaro ťuká na vrata.

5.2 Dítě a jeho psychika

Rozvoj tvořivosti, řešení problémů. Osvojit si dovednosti, které předchází čtení.

Poznávat sami sebe, uvědomění si vlastní identity. Seznámení s barevnou škálou, schopnost barvu rozeznat a pojmenovat, následně dítě přiřazuje předměty ve stejné barvě. Hry podporují schopnost rozlišovat a pojmenovat barvy, ale také zlepšují orientaci v prostoru: dítě si lépe uvědomí, jaké věci ho obklopují.

Nabídka vzdělávacích činností:

Artikulační cvičení, gymnastika mluvidel, děti se snaží napodobit pohyb od nejjednodušších k obtížnějším viz Příloha č. 30.

Řešení modelových situací - dítě má možnost vyzkoušet si danou situaci, jak by ji řešilo a co by se mohlo stát.

5.3 Dítě a ten druhý

Upevňovat kamarádské vztahy, učit se společenskému soužití, vzájemné toleraci.

Osvojení si poznatků o životě zvířat na statku, pěstovat kladný vztah k zvířatům, vědět, co které zvíře jí, kde bydlí a co dává zase ono člověku. Jak se jmenuje samice, samec a mládě. Respektování druhého, dítě s brýlemi, se zlomeninou či jiným zraněním.

Nabídka vzdělávacích činností:

Námětové hry na farmáře (dojení krávy) a jeho zvířata, na nemocnici, doktora a pacienty.

Výtvarná činnost - výroba krávy, na které si děti vyzkouší dojení krav viz Příloha č. 31.

Pracovní list – zvířata a jejich mláďata viz Příloha č. 32.

5.4 Dítě a společnost

Dokázat pochválit druhé, ale zároveň vyhodnotit, pokud došlo k porušování pravidel, o které pravidlo se jedná a jak se měl jedinec v dané situaci zachovat.

Uznání a respektování starších lidí, především seniorů, kteří potřebují lásku a naši péči.

Nabídka vzdělávacích činností:

Vzájemná evaluace dětí, hodnocení činností či výtvarných prací pomocí kolíčků.

5.5 Dítě a svět

Dostatečný pobyt venku, dítě získá prostorovou představivost o prostředí, ve kterém bydlí. Pokud dítě bydlí na vesnici, kde se nachází MŠ, je dobré chodit na procházky okolo jeho domu, dítě získá povědomí, jak je jeho školka daleko a okolo čeho musí projít, aby došel k domovu.

Vím, že příroda mnoho dává, ale musím taky brát na vědomí, že se musím chovat i já k přírodě citlivě a zodpovědně.

Koloběh přírody - koloběh vody a života zvířat.

Kladný vztah k přírodě, dbát o pořádek a pěkné, vkusné prostředí - sázení semínek.

Nabídka vzdělávacích činností:

Vytvoření mapy vesnice.

Praktická ukázka koloběhu vody v přírodě.

Očekávané výstupy:

Dokáže pomoci druhému se zdravotním omezením nebo zraněním, uvědomuje si cenu svého zdraví a učí se péči o něj, užívá všech smyslů k poznávání přírody. Učí se péči o zvířata, důvěřuje zvířatům, o kterých zná základní informace.

Mimořádné aktivity s dětmi:

Beseda s paní doktorkou, návštěva zubní ordinace - děti společně navštěvují dvakrát za rok paní zubařku, první návštěvy jsou pouze seznamovací a postupně je dětem zajištěno i ošetření.

Návštěva místních dětí, ukázka domácího dobytka- protože je MŠ na vesnici, většina dětí bydlí v blízkosti, při procházkách postupně domy navštěvujeme.

Květen, červen

KVĚTEN ČERVEN	
Krásná planeta Země	Planeta Země
	Rozkvetlá louka
	Roční období, rok, měsíc, týden, den
	Zvířata naší planety
	Z nás bude kapela
HLAVNÍ CÍL VZDĚLÁVACÍHO BLOKU: dokázat interpretovat hru na tělo i hudební nástroj, logopedické cvičení našich mluvidel.	

Vzdělávací oblasti:

5.1 Dítě a jeho tělo

Jemná motorika: hra na hudební nástroje- rytmizace. Hrubá motorika: relaxační cvičení, házení a chytání míče, nácvik kotoulu, prostorová orientace, při ranním cvičení vyhradíme prostor pro balanční cvičení. Díky tomuto cvičení děti zpevní zádové svaly, a které se běžně nezapojují. Logopedická cvičení, gymnastika mluvidel je spíše individuální dle potřeby každého dítěte, ale zařadíme cvičení, které vede děti, aby napodobily pohyb jazyka. Hra na hudební nástroj je pro děti velmi přitažlivá, ale pro pedagoga obtížnější na organizaci. Nejčastější jsou dřívka a nebo chrastítka, postupně přidáváme jeden bubínek, triangl, činelky nebo xylofon. Na hudební nástroj doprovázíme píseň nebo báseň, kterou děti dobře znají a jejich koncentrace je zaměřená na hru na hudební nástroj.

Nabídka vzdělávacích činností:

Výroba alternativních hudebních nástrojů viz Příloha č. 33.

Hudební, papírové nebo sluchové pexeso - dítě analyzuje zvuk a hledají dva stejné.

Balanční cvičení s plošinami, pohyblivými deskami a overbally.

5.2 Dítě a jeho psychika

Nabídnout dítěti knihy, které si může prohlédnout, zpočátku jsou to dětská leporela a knihy s kartonovou vazbou, později knihy s listy. Dítě si ke knize vytváří vztah, ví, jak se k ní chovat. Prohlížení knih je průpravou pro čtení. Jednou za rok děti navštíví Městské divadlo ve Zlíně nebo divadlo ve Hvozdné, kde zhlédnou divadelní představení. S touto akcí je spojeno poučení, jak se chovat v divadle a při přesunu z MŠ. Dítě je schopné udržet koncentraci, ví jaké postavy vystupují, pochopí a vyhodnotí, jak děj dopadl. Vycházíme z toho, že dítě má povědomí, že se střídá roční období a každé má své specifické znaky. Každé období má jinou přírodu, počasí a vyžaduje jiné oblečení.

Nabídka vzdělávacích činností:

Výroba vlastní knihy.

Námětová hra na představení v divadle - herci, diváci, uvaděčky, předprodej lístků.

Výroba klíčů, které odemykají roční období.

5.3 Dítě a ten druhý

Každý jsme jiný, ale zároveň jsme stejní. Vyvolávat u dětí pocit rovnocennosti a připravit je i na možný příchod dítěte jiné národnosti. Na mapě ukázat, že jsou různé děti a mají specifické znaky. Poučení o bezpečnosti, co by se stalo kdyby..., přemýšlet o svých činech a vyvodit následky.

Nabídka vzdělávacích činností:

Výtvarná činnost- vytvoření mapy s obrázky přírody, zvířat, domorodců a fotografií života lidí se zaměřením na Ameriku, Afriku, Asii a Evropu viz Příloha č. 34.

Výroba zvířat žijících na jiných kontinentech např. tučnák viz Příloha č. 35, žirafa vyrobená z pet láhve viz Příloha č. 36.

5.4 Dítě a společnost

Seznamování se světem lidí, jejich specifické znaky a rysy.

Znázornění citového prožitku, prožívat a projevovat své city.

5.5 Dítě a svět

Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi a planetou Zemí. Vytvořit povědomí o podnebných pásmech, jejich charakteristika, přiřazení zemí, které se v těchto světadílech nachází úvahy, co by se stalo, kdybychom bydleli v jiném podnebném pásmu. Poučení o bezpečnosti, opakování bezpečnosti při pohybu v prostorách mateřské školy i mimo prostory, okolo cesty, vody, v lese nebo při přesunu na kulturní akci. Zvýšenou pozornost věnujeme bezpečnosti při prázdninových aktivitách tj. koupání v bazénu, jízda na kole, odrážedle a koloběžce, lezení po stromech aj.

Nabídka vzdělávacích činností:

Výrvarná činnost - raketa do vesmíru, kosmonaut.

Své vlastní já porovnává s lidmi s různých koutů světa, hledá shody a odlišnosti, rozliší práci člověka a přírody, vytváří sounáležitosti – vesnice – ČR - mapa Evropy, světa - vesmír.

Nese zodpovědnost za své činy a přijímá jejich následky.

Očekávané výstupy:

Získá nové poznatky o své vlasti, přírodě, rozšíří si znalosti o planetě Zemi.

Třídí obrázky zvířat podle jejich původu, přiřadí je k příslušnému kontinentu. Ve větách popíše, jak zvíře vypadá, v jakém prostředí žije a čím se živí.

Mimořádné aktivity s dětmi:

Návštěva knihovny – dopolední výlet do Krajské knihovny Františka Bartoše Zlín, součástí bude prohlídka prostor, které nejsou běžně přístupné veřejnosti.

Návštěva Městského divadla Zlín, Filharmonie Bohuslava Martinů - součástí harmonogramu je i kulturní představení v podobě koncertu nebo divadla, přičemž po představení děti navštíví i prostory za jevištěm, kde vidí kulisy, maskérnu i kostýmy s možností si je vyzkoušet.

Den matek viz Příloha č. 37- oslava svátku našich maminek, pro radost a potěšení připravíme krátké vystoupení a vyrobíme drobné dárečky pro maminky viz Příloha č. 38.

Návštěva ZOO- celodenní výlet, děti jsou předem poučeny o bezpečnosti, při návštěvě vyslechnou dvě komentovaná krmení u rejnoků a tuleňů.

155 zdravotní služba - studentky střední zdravotní školy si pro děti připraví krátké poučení o bezpečnosti.

Zápis do mateřské školy viz Příloha č. 39 - každý rok ředitel školy přijímá nové děti, jejich počet se mění podle počtu dětí přijatých k povinné školní docházce.

Červenec, srpen

ČERVENEC SRPEN	
Po moři	Opakování vědomostí a dovedností
Přístav mateřská škola Želechovice nad Dřevnicí	Svátek dětí
	Kouzelný svět pohádek
	Bezpečnost na cestě i kolem ní
	Zamykání mateřské školy
	Už vím proč
HLAVNÍ CÍL VZDĚLÁVACÍHO BLOKU: uvědomění si vlastního já, poučení o bezpečnosti o prázdninách, výstupní evaluace dětí.	

Vzdělávací oblasti:

5.1 Dítě a jeho tělo

Zameření na sebeobslužné činnosti, které jsou pro děti v tomto věku obtížnější. Jedná se o zavazování tkaniček, zapínání zipu či knoflíků. Při těchto činnostech rozvíjíme jemnou motoriku. Rozvoj hrubé motoriky - ztvárnění pocitů z hudby pohybem, ranní cvičení obměníme alternativními pomůckami jako jsou papírové koule, plyšové hryčky, drátěnky nebo plastové kelímky. Dramatizace - přijmout roli, přizpůsobit postavě její pohyb, hlas i charakteristické vlastnosti.

Nabídka vzdělávacích činností:

Modelové desky, na kterých si děti vyzkouší zavazování tkaniček, knoflíků i zapínání zipu.

Ranní cvičení s krtkem viz Příloha č. 40.

Dramatizace O červené karkulce, děti k dramatizaci využívají plošné loutky, vyrobené z omalovánek, prstové maňásky nebo pohádkové čepičky.

5.2 Dítě a jeho psychika

Převyprávění toho, co dítě slyšelo, posilování krátkodobé paměti. Velký důraz je věnován slovnímu projevu, který je zpočátku s dopomocí pedagoga. Vyhodnotit na základě přečtené nebo převyprávěné pohádky, které postavy vystupují, a rozřídít pojmenovat jejich kladné a záporné vlastnosti. Vyprávět příběh pomocí obrázku, analyzovat, co předchází a co následuje. Verbální i neverbální komunikace, sdělení pomocí dramatizace, přejímání rolí, jejich vlastností a mimoslovních projevů. Přejít od konkrétně názorného k logickému předpojmovému myšlení.

Nabídka vzdělávacích činností:

Didaktická hra na posloupnost děje.

Hra *Pohádková kostra*- na kostce se nachází obrázky, úkolem dětí je vytvoření věty, orientace v dějové linii pohádky, kterou obrázek vyobrazuje.

Pohádkové kartičky viz Příloha č. 41- slouží k dramatizaci O Červené Karkulce, hledání pohádkových dvojic a posloupnost děje.

5.3 Dítě a ten druhý

Prosadit se ve skupině dětí, říct vlastní názor i přesto, že by se lišil od názorů ostatních. Nést individuální zodpovědnost za své činy. Pokus o řešení problémů, dokázat vyhodnotit více možností, jednu si vybrat a sdělit dětem, že ne vždy se nám problém podaří ihned vyřešit.

Nabídka vzdělávacích činností:

Co by se stalo, kdyby..., modelové situace, které vedou děti k vytváření možných způsobů, jak tuto situaci řešit.

5.4 Dítě a společnost

Dokázat ocenit pěkný obrázek či výrobek druhých, vyhodnotit, co je pěkné, a navrhnout i jiná řešení provedení. Uvědomění si, že jak se chovám já k ostatním, tak se chovají lidé ke mně.

Nabídka vzdělávacích činností:

Dítě hodnotí výrobek, aktivitu nebo činnost druhého kamaráda.

5.5 Dítě a svět

Vnímat přírodu, kterou jsme obklopení, dokázat pojmenovat zvířata a rostliny. Seznámení s přírodními živly - voda, vítr, vzduch, oheň.

Nabídka vzdělávacích činností:

Fotografie z výletů dětí s rodiči - během jednoho měsíce děti nosí fotografie z výletů, v předem určený den dítě sdělí ostatním, o jaké místo se jedná, a co všechno zde viděl.

Očekávané výstupy:

Naučí se ohodnotit druhého, nesoudit, poradit a přijmout radu od druhých. Dítě má povědomí o živé a neživé přírodě. V přírodě se orientuje, zná rostliny, stromy i květiny. Je si vědomo, že příroda má i záporné stránky, a uvědomuje si sílu přírodních živlů. Rozvzpomíná se na znalosti, které si osvojil v průběhu celého roku. Je připravený na přírodu nových dětí a na přechod starších do dalšího oddělení.

Mimořádné aktivity s dětmi:

Školní výlet - skanzen Rožnov pod Radhoštěm- ve kterém se vrátíme v čese k tradicím a celkovému životnímu stylu našich babiček, součástí je výroba svíček z včelího vosku a jízda na poníkovi.

Den dětí - oslava pro všechny děti na fotbalovém hřišti, program pro děti je ~~opravdu~~ koncipován tak, aby si odnesly hezké zážitky: skákací hrad, letadlo se žvýkačkami, jízda na koni, malování na obličej, bublinové představení.

ZÁVĚR

Vypracovala jsem návrh třídního vzdělávacího programu, který poslouží především pedagogům z mateřské školy Želechovice nad Dřevnicí. Poskytuje smysluplné uspořádání témat do bloků a bohatou nabídku akcí pro rodiče s dětmi pořádané mateřskou školou, které se stávají tradicí a jsou velmi oblíbené. Tyto akce zároveň přispívají k společnému efektivnímu trávení volného času rodičů s dětmi.

Třídní vzdělávací program je pouze návrhem a návodem, jak realizovat výchovně vzdělávací proces, a každý pedagog může tento program obohatit o své nápady, postřehy a rady.

Cílem práce je vypracovat nový třídní vzdělávací program pro MŠ zaměřený na aktivity v přírodě s využitím toho, co příroda nabízí a co můžeme udělat pro přírodu my.

Program je rozdělený do šesti bloků a každý blok se realizuje po dobu dvou měsíců.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:

LITERATURA:

BARTL, Almuth, NITSCH, Cornelia, 2003. *Hry pro tříleté a mladší děti*. Praha:Portál. SBN 80-7178-723-x.

BEČVÁŘOVÁ, Zuzana, 2003. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-537-7.

DVOŘÁKOVÁ, Hana, 2002. *Pohybem a hrou rozvíjíme osobnost dítěte*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-693-4.

KONVALINKOVÁ, Kateřina, 2014. *Jaro, léto, podzim, zima*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0620-0.

KOŤÁTKOVÁ, Soňa, 1950. *Hry v mateřské škole v teorii a praxi*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0852-3.

KOŤÁTKOVÁ, Soňa, 1950. *Dítě a mateřská škola*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0852-3.

KREJČÍKOVÁ Dana, LANGMAIER Josef, 2006. *Vývojová psychologie*. Grada Publishing a.s. ISBN: 80-247-1284-9.

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zima.

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník Velikonoce.

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- logopedie od A do Z

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník jaro.

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník karneval.

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- hudební metodický zásobník.

MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník Země.

- MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zvířata.
- MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- metodický zásobník Den matek.
- MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- dramatický metodický zásobník pohádky.
- MASLOW, Abraham, 2012. *A theory of human motivation*. Start publishing LLC. ISBN: 978-1-62793-396-4.
- NOVÁKOVÁ, Maria. *Svět předškoláka*. Didaktické pomůcky NOMI s.r.o. s. 17.
- OPRAVILOVÁ, Eva, GEBHARTOVÁ, Vladimíra, 1993. *Rok v mateřské škole*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-847-3.
- OPRAVILOVÁ, Eva, 2016. *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5107-8.
- PRŮCHA WALTEROVÁ, MAREŠ, 2003. *Pedagogický slovník*. Praha Portál. ISBN 80-7178-772-8 .
- TOLAROVÁ, Ivana, 2014. *Předškolák*. s.9 vydán 6-7. Fragment s.r.o ISSN 2336-3444.
- SLOUPOVÁ, Miroslava, 2014. *Rok s krtkem*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0650-7.
- SLOVÁČKOVÁ, Hana, 2013. *Třídní vzdělávací program- Barevný rok*.
- ŠIMIČKOVÁ, ČÍŽKOVÁ, Jitka, 2003. *Vývojová psychologie*. 1. vyd. – Olomouc Univerzita Palackého. ISBN 80-244-0629-2.
- VÉVODOVÁ, Helena, 1958. *Cvičení s říkankou pro malé děti*. Brno Edika. ISBN 978-80-266-0042-8.
- ZORMANOVÁ, Lucie, 2012. *Výukové metody v pedagogice*. Grada Publishing a.s. ISBN 978- 80-247-4100-0.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

MŠMT Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. 2017 [online]. MŠMT. [cit. 23.10.2017]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/40134/>

SEZNAM PŘÍLOH:

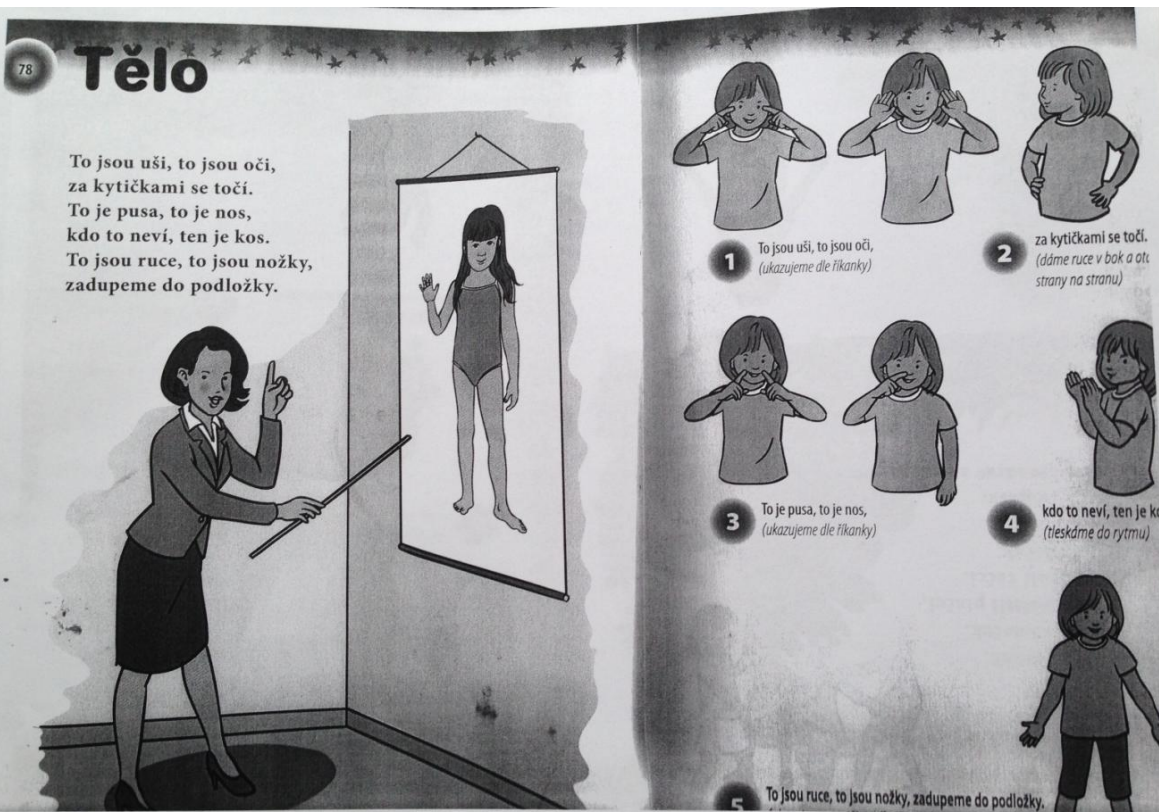
- Příloha č. 1 Ranní cvičení s říkankou- Tělo
- Příloha č. 2 Obtiskování podzimních plodů
- Příloha č. 3 Mrkev
- Příloha č. 4 Podzimní barevná housenka
- Příloha č. 5 Rozpočítadlo
- Příloha č. 6 Pravidla
- Příloha č. 7 Pavučina kamarádství
- Příloha č. 8 Plakát podzimní tvoření
- Příloha č. 9 Podzimní tvoření
- Příloha č. 10 Cvičení s básničkou- Cvičeníčko
- Příloha č. 11 Čarodějnice na koštěti
- Příloha č. 12 Andílek
- Příloha č. 13 Pozvánka na drakiádu
- Příloha č. 14 Plakát pochod broučků
- Příloha č. 15 Pozvánka na vánoční jarmark
- Příloha č. 16 Tvoření z lékařských špachtlí
- Příloha č. 17 Šiškové baňky
- Příloha č. 18 Sněhulák
- Příloha č. 19 Rukavice
- Příloha č. 20 Padá snížek bílý
- Příloha č. 21 Pracovní list- rukavice
- Příloha č. 22 Pracovní list počítání do 5
- Příloha č. 23 Zraková diference
- Příloha č. 24 Karnevalové masky

- Příloha č. 25 Balónky
- Příloha č. 26 Kravičky z kelímků
- Příloha č. 27 Tulipán
- Příloha č. 28 Čápi na komíně
- Příloha č. 29 Velikonoční květináč
- Příloha č. 30 Artikulační cvičení
- Příloha č. 31 Dojení krav
- Příloha č. 32 Pracovní list- domácí zvířata
- Příloha č. 33 Alternativní hudební nástroje
- Příloha č. 34 Mapa
- Příloha č. 35 Tučňák
- Příloha č. 36 Žirafy z PET láhve
- Příloha č. 37 Pozvánka na besídku pro maminky
- Příloha č. 38 Dárky pro maminky
- Příloha č. 39 Zápis do mateřské školy
- Příloha č. 40 Ranní cvičení s krtkem
- Příloha č. 41 Pohádkové kartičky

Příloha č.1 Ranní cvičení s říkankou – Tělo

- **Cíl:** protažení jednotlivých svalových skupin.
- **Dílčí cíle:** seznámení s říkadlem, s názvy jednotlivých částí našeho těla a jejich vědomé ovládní.
- **Příprava:** seznámit s říkankou, dostatečně provětrat prostor, který je bez překážek, pedagog myslí na zrcadlové cvičení, které doplňuje názvoslovím, volí stejný počet opakování na každou stranu.
- **Pomůcky:** podložky na cvičení, bublifuk.
- **Postup:**
 - Rušná část: pohybová hra Lepidýlko, pedagog vyťukává tempo na dřívka, v tomto tempu děti pobýhají po třídě, v okamžiku, kdy přestane udávat rytmus, určí dětem jednu část těla, kterou přilepí na koberec .
 - Průpravné cvičení: děti mají mezi sebou rozestupy, stojí na podložce směrem k pedagogovi. Nejprve cvik předvede, poté cvičí s dětmi a počítá počet opakování. Cvičení probíhá ve stoje. V závěru cvičení pedagog přidá cvik na nožní klenbu (např. děti se pohupují ze špiček na paty).
 - Relaxace: pedagog pustí relaxační hudbu, děti leží na zádech na podložce a uvolňují a zatínají celé tělo. Pedagog nad dětmi fouká bublinky.
- **Kladné stránky:** dítě vědomě ovládá jednotlivé části svého těla, pěstuje si návyky na zdravý životní styl a má kladný postoj k aktivnímu životu.
- **Záporné stránky:** pro pedagoga cvičení ve větší skupině přináší rozdílné složení dle úrovně prováděných cviků. Proto je vhodnější zařadit méně cviků a dopomáhat dětem, které mají s provedením cviku obtíže. Pokud si menší děti rozestaví dopředu, je organizace snadnější. Pokud to složení skupiny dovolí, vyzve pedagog zdatnější děti, aby pomáhaly ostatním. V tomto případě je rozestavení dětí nepravidelné.

Zdroj inspirace: VÉVODOVÁ, Helena, 1958. *Cvičení s říkankou pro malé děti*. Brno Edika. ISBN 978-80-266-0042-8.

Příloha č.2 Obtiskování podzimních plodů

- **Cíl:** vyrobit si razítko.
- **Dílčí cíle:** nanášení barvy pomocí štětce, naučit se hodnotit druhého, vyjádřit vlastní názor na jeho činnost.
- **Techniky:** obtiskování.
- **Pomůcky:** štětce, barvy, papír A4, jablka.
- **Postup:** pedagog rozdá podepsané papíry. Na stolečky připraví půlky jablek, štětce, vodu a temperové barvy. Všechny děti se vystřídají, nejdříve si namalují strom, na který po zaschnutí obtisknou razítka z jableček.
- **Závěr:** výstava výtvarných prací, vyzdvižení originality u kamaráda, nebát se sdělit svůj názor.
- **Kladné stránky:** dokázat využít podzimních plodů k vytvoření razítek, nabádat ke kritickému myšlení, které další věci by se daly obtisknout.
- **Záporné stránky:** pro menší děti připraví silnější plátek jablka, tak, aby měl stabilitu a nanášení barvy nebylo tak obtížné.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

Příloha č.3 Podzimní úroda - Mrkev

- **Cíl:** vytvoření obrázku pomocí obtisknutých končetin.
- **Dílčí cíle:** nanášení barvy pomocí štetce kamarádovi na příslušnou část těla
- **Technika:** obtiskování chodidla a ruky.
- **Pomůcky:** temperové barvy, tvrdý papír obdélníkového tvaru, bublinková fólie, štetce.
- **Postup:** děti pracují ve dvojicích, navzájem si natřou plosku nohy a obtisknou na papír, listy znázorní pomocí obtisknuté ruky, na ruce si nanáší barvu děti samy a mohou porovnat, co bylo příjemnější. Posledním krokem je znázornění hlíny pomocí bublinkové fólie, na kterou si nanesou hnědou barvu a obtisknou.
- **Závěr:** sdělení pocitu s nanášením barvy na jednotlivé části těla.
- **Kladné stránky:** děti se naučí pracovat ve dvojicích.
- **Záporné stránky:** pedagog před zahájením činnosti dostatečně vysvětlí pracovní postup, děti mění polohy papíru, při obtiskování plosky je papír na podlaze a při obtiskování ruky je papír na stole.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

Příloha č.4 Podzimní barevná housenka

- **Cíl:** vytvoření housenky pomocí balónek naplněných vodou.
- **Dílčí cíle:** rozvoj jemné motoriky, práce s balónkem naplněným vodou, regulovat tlak, který je nutný k obtisknutí.
- **Technika:** nanášená barvy pomocí nafukovacího balonku s vodou.
- **Pomůcky:** náčrtník, papír A4, temperové barvy, balonek s vodou, černý fix.
- **Postup:** pedagog rozdává dětem náčrtníkový papír, na který si vyzkouší práci s balónkem naplněným vodou. Pokud zatlačí více vznikne jim větší obtisknutá plocha a naopak. Jak dítě bude chtít pedagog mu dá podepsaný arch papíru a vytvoří si housenku.
- **Závěr:** po zaschnutí domaluje černým tenkým fixem dle své fantazie.
- **Kladné stránky:** aktivita je pro děti přitažlivá, ovládají i děti, které nemají uvolněné prstové svaly.
- **Záporné stránky:** pedagog dbá zvýšené opatrnosti při práci s balónkem, který je naplněný vodou, dostatečně děti poučí o postupu a bezpečnosti.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

Příloha č.5 Rozpočítadlo

-
- **Cíl:** naučit se rozpočítadlo.
 - **Dílčí cíle:** prakticky rozpočítadlo využít ke spravedlivému výběru jedince.
 - **Pomůcky:** hudební nástroje, obrázky se znázorněným říkadlem.
 - **Postup:** pedagog přečte dětem rozpočítadlo, společně si vysvětlí co nám říkadlo sděluje. Všichni sedí v kruhu a vyberou obrázky, které znázorňují text. Pro lepší zapamatování textu hrajeme na ozvěnu, pedagog přečte verš a děti opakují pokud zvládnou doprovází rytmizací na tělo (plácání, pleskání, tleskání). Po osvojení říkadla dvojice nebo menší skupinka dětí obchází děti, které sedí v kruhu a rozpočítávají.
 - **Závěr:** Využíváme při výběru dětí pro jednotlivé aktivity nebo činnosti během dne.
 - **Kladné stránky:** Děti díky osvojení tohoto říkadla mohou předejít dohadům kdo bude títlat to a kdo bude dělat něco jiného.
 - **Záporné stránky:** kontrolovat děti zda spravedlivě rozpočítávají a nepřeskakují, vysvětlit fair play.

Příloha č.6 Pravidla

PRAVIDLA PRO RODIČE

- Nepřítomnost dítěte omlouvám vždy do 7:30 telefonicky
- Omlouváme do obouvacího sešitu, který je v šatně
- Oblečení i obuv podepíšu
- Zajistím dítěti pevnou obuv
- Do skříňky připravím oblečení do každého počasí
- Nezapomenu připravit náhradní oblečení
- Pozorně čtu nástěnku, kde se dovím o připravovaném programu
- Hračky jsou povoleny pouze po domluvě (hračkový den)
- Nedržují se s dítětem ve třídě

Příloha č.7 Pavučina kamarádství

- **Cíl:** adaptovat jedince mezi děti a vytvořit pozitivní kamarádské vazby.
- **Dílčí cíle:** rozvoj jemné motoriky, vytvoření kruhu- pokud se chytíme za ruce uděláme kruh, pokud ho budeme chtít vytvořit sami bude to těžké (kamarády potřebujeme).
- **Pomůcky:** klubko vlny.
- **Postup:** děti se posadí do velkého kruhu, pedagog drží klubko vlny se kterým si společně vytvoří velkou pavučinu jako mají pavoučci. Pedagog posílá jako první a drží si začátek vlny. Posílá dítěti, které si vybere a říká: „ Posílám klubíčko pavučiny Petříkovi, protože se mi líbí jak je usměvavý“. Petřík klubíčko chytí, kousek si podrží a posílá dalšímu kamarádovi. Postupně se všichni vystřídají a vznikde pavučina kamarádství.
- **Závěr:** Pavučinu ve stěžejních bodech svážeme provázkem a pověsíme na stěnu tak aby byla dětem na očích. Když dojde ke konfliktu mezi kamarády tak pedagog vysvětlí a názorně ukáže že pokud se jedna nitka přestřihne tak se celá pavučina rozpadne. Proto se snažíme, aby se pavučina stávala silnější a silnější.
- **Kladné stránky:** děti názorně vidí důležitost a rovnost každého dítěte ve skupině.
- **Záporné stránky:** pedagog v kruhu nesedí a pomáhá s posíláním klubka, protože držet kousek vlny v jedné ruce a poslat klubíčko druhou rukou je pro děti obtížné.

Zdroj inspirace: SLOUPOVÁ, Miroslava, 2014. *Rok s krtkem*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0650-7.

Příloha č.8 Plakát- podzimní tvoření

PODZIMNÍ TVOŘENÍ

- ❖ Stezka plná překvapení
- ❖ Poklad pro děti
- ❖ Výroba podzimní dekorace
- ❖ Opékání špekáčků

KDY:

KDE: zahrada MŠ

Těšíme se na Vás

Příloha č.9 Podzimní tvoření

- **Cíl:** využít přírodní materiály k vytvoření hříbku nebo stromového skřítky dle své fantazie.
- **Dílčí cíle:** podpora estetického vnímání, vnímání krásných věcí, které nás obklopují.
- **Pomůcky:** karton, nůžky, lepidlo, tavné pistole, seno, pecky, sušené plody, dřívka.
- **Postup:** děti společně s rodiči mají připravenou šablonu hříbku, na kterou si nalepí přírodní materiály. Lepí tekutým lepidlem, na některé větší materiály za dopomoci rodičů využijí i tavnou pistoli.
- **Závěr:** Děti si společně vytvoří podzimní dekorace, mají radost z odvedené práce.
- **Kladné stránky:** stačí pár věcí, které jsou běžně dostupné k vytvoření krásných výrobků které budou mít velkou hodnotu pro nás i otaní.
- **Záporné stránky:** přírodní materiály nejsou vždy rovné a k jejich přilepení je nutné využít tavnou pistoli, která je horká a mohla by děti popálit, proto je nutné poučit děti i rodiče o bezpečnosti.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

Příloha č.10 Cvičení s básničkou – Cvičeníčko

-
- **Cíl:** rozvoj fyzické zdatnosti a zvětšování fyziologického kloubního rozsahu.
 - **Dílčí cíle:** protažení celého těla, pěstovat návyk ke zdravému životnímu stylu.
 - **Příprava:** seznámení s básní, dostatečně vyvětraný prostor bez překážek, pedagog předcvičuje zrcadlově, pro cviky používá názvosloví a volí stejný počet opakování.
 - **Pomůcky:** podložky na cvičení, míčky, bublifuk.
 - **Postup:**
 - Rušná část: slouží k zahřátí organismu, během několika minut děti většinou pomocí pohybové hry rozehřejí veškeré svaly.
 - Průpravné cvičení: děti mají mezi sebou rozestupy, stojí na podložce směrem k pedagogovi. Pedagog předcvičuje, nejprve přednese verš a předvede daný cvik, který děti následně opakují. Cviky jsou nejprve ve stoji (hlava, ruce trup) a pak v sedě/ leže. V závěru cvičení pedagog přidá cvik na nožní klenbu např. děti sedí mají malinký míček a pomocí plosky s míčkem krouží.
 - Relaxace: děti leží na zádech na podložce, pedagog pustí relaxační hudbu, chodí mezi dětmi a fouká bublinky v závěru děti pohladí.
 - **Kladné stránky:** vedení ke zdravému životnímu stylu- předcházení obezitě, lepší imunita a předcházení vadnému držení těla.
 - **Záporné stránky:** děti u cvičení často soutěží, proto pedagog chválí především ty, kteří mají krásné a co nejpřesnější provedení cviku.

Cvičeníčko

Nachystáme tělíčko,
zacvičíme maličko.
Dokola se zatočíme,
pak se na zem posadíme.
Zatleskáme rukama,
zakopeme nohama,
uděláme dřep,
vyskočíme hned.

1 Nachystáme tělíčko, zacvičíme maličko.
(Opasujeme si a dáme ruce v boky)

2 Dokola se zatočíme,
(cvičíme podle říkanky)

3 pak se na zem posadíme.
(cvičíme podle říkanky)

4 Zatleskáme rukama,
(cvičíme podle říkanky)

5 zakopeme nohama,
(cvičíme podle říkanky)

6 uděláme dřep,
(cvičíme podle říkanky)

7 vyskočíme hned.
(cvičíme podle říkanky)

Zdroj inspirace: VÉVODOVÁ, Helena, 1958. *Cvičení s říkankou pro malé děti*. Brno Edika. ISBN 978-80-266-0042-8.

Příloha č. 11 Čarodějnice na koštěti

- **Cíl:** vytvořit malou čarodějnici
- **Dílčí cíle:** stříhání lesklého materiálu (sáčku), muchláz papíru pro vytvoření hlavy
- **Pomůcky:** sáček do koše, provázek, papír, větvička/klacík, oči pusy a černý papír na klobouk
- **Postup:** každý si dle vlastní volby ustříhne kousek ze sáčku, čím větší kousek tím bude větší čarodějnice, k tomuto kousku zmuchlají papír podle těla větší nebo menší, tuto kuličku dají zhruba do středu ustříhnutého sáčku. Společně s dopomocí zavážou provázkem „pod krkem“. Na vzniklé tělo přilepí pedagog tavnou pistolí větvičku jako koště. V posledním kroku děti nalepí oči, pusy a klobouk na který si mohou dolepit hvězdičky.
- **Kladné stránky:** vytvoření malé čarodějky, kterou dále děti využívají během ranního cvičení i pohybového vystoupení.
- **Záporné stránky:** při stříhání sáčku pedagog dopomáhá, protože tato činnost je pro děti obtížná.

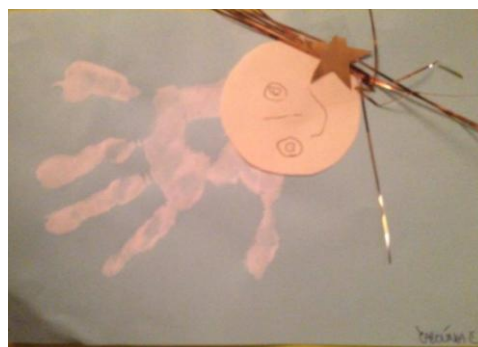

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

Příloha č.12 Andílek

- **Cíl:** vystřihování kolečka.
- **Dílčí cíle:** nanášení barvy pomocí štětce na ruku, práce s vyrážekou ve tvaru hvězdy.
- **Technika:** obtisk ruky, lepení papíru, stříhání.
- **Pomůcky:** světle modrý papír formátu A5, bílá temperová barva, kolečko jako obličej, stříbrné hvězdičky a vlásky.
- **Postup:** pedagog rozdá papír formátu A5, na který si děti obtisknou jednu ruku, než barva zaschne, vystříhnou si kolečko a černým fixem domaluje obličej, kolečko přilepí a dozdobí vlasy s hvězdou, kterou si sami vyrazí.
- **Závěr:** každou část přečlivě lepí lepidlem, u drobných vlásků hrozí odlepování.
- **Kladné stránky:** rozvoj dětské fantazie, vytvoření abstraktní postavy, uvědomění si kladných charakterových vlastností.
- **Záporné stránky:** tato práce má několik kroků a je rozdělená na části. Vyžaduje posloupnost jednotlivých kroků. Při závěrečném lepení vlásků dopomáhá kamarád nebo pedagog.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

Příloha č. 13 Pozvánka na drakiádu

DRAKIÁDA

KDY:

KDE:

PROGRAM:

- Výroba draků- činnost pro rodiče s dětmi
- Vypouštění draků na oblohu
- Vyhodnocení draka, který nejvýše vzlétl
- Odměnění vlastnoručně vyrobených draků

Těšíme se na Vás

Příloha č.14 Plakát pochod broučků

Příloha č. 15 Pozvánka na vánoční jarmark

VÁNOČNÍ JARMARK

PROGRAM:

- ❖ Vystoupení dětí
- ❖ Předání vánočních dárků pro rodiče
- ❖ Společné tvoření výrobků
- ❖ Prodej vánočních dekorací, které vyrobily děti

KDY:

KDE:

Získané peníze přispějí na nákup velkého traktoru a koloběžek na zahradu.

Krásné Vánoce s šťastný nový rok

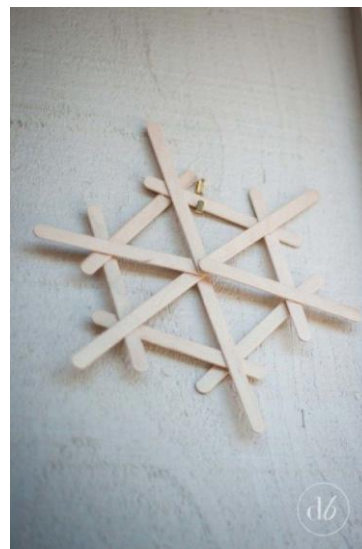
Příloha č. 16 Tvoření z lékařských špachtlí

- **Cíl:** vytvořit vánoční dekoraci pomocí lékařských špachtlí.
- **Dílčí cíle:** radost z odvedení práce, kterou jedinec dokončí, vytvoření dárku pro někoho blízkého.
- **Pomůcky:** lékařské špachtle, lepidlo, temperové barvy, provázek, hnědý papír, tenký fix.
- **Technika:** lepení lékařských špachtlí.
- **Postup Ježíšek:** každé dítě si připraví dvě špachtle, slepí si je do tvaru V a po zaschnutí nalepí ze zadní strany hnědý papír jako peřinky pro Ježíška, v závěru namalují obličej na béžový kruh a dolepí seno do kolébky.

- **Postup vločka:** pedagog rozdělí děti do skupin tak aby v každé bylo smíšené složení mladších i starších dětí. Společnými silami dle namalované předlohy na kartonu vyskládají vločku ze špachtlí. V bodech kde se špachtle překrývají, je přilepí a po zaschnutí natrou modrou nebo bílou barvou. Lez dozdobit i třpytkami.

- **Postup betlém:** na předkreslenou předlohu si děti vyskládají krátké a dlouhé lékařské špachtle, pedagog tavnou pistolí přilepí body, ve kterých se špachtle protínají a po zaschnutí si děti vymalují betlém dle libosti, tenkým černým fixem domalují postavy, pokud mají zájem si betlém pověsit připevní s dopomocí pedagoga provázek.

- **Kladné stránky:** ukázat dětem, že každá věc má několik řešení, stejně tak můžeme vyrobit ze stejných špachtlí několik dekorací.
- **Záporné stránky:** pro menší děti obtížnější činnosti, proto je dobré děti rozdělit dle schopností.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zima.

Příloha č.17 Šiškové baňky

- **Cíl:** vytvořit alternativní ozdoby na stromeček.
- **Dílčí cíle:** rozvoj kreativního myšlení, které vede k vytvoření vlastní ozdoby.
- **Technika:** lepení kuliček na přírodninu (šišku).
- **Pomůcky:** šišky, tekuté lepidlo, plyšové kuličky.
- **Postup:** děti si přinesou jednu šišku, pokud je zavřená dají na topení vyschnout. Na rozevřenou šišku lepí barevné plyšové kuličky nebo smuchlané kuličky z krepového papíru. Pedagog dopomáhá s přilepením šňůrky na zavěšení.
- **Záver:** výhodou této činnosti je, že ji zvládnou děti každé věkové kategorie.
- **Kladné stránky:** rozvoj jemné motoriky při vlepování kuliček dovnitř šišky.
- **Záporné stránky:** děti lepí tekutým lepidlem, často mají ulepené prsty a je nutné je v průběhu práce umývat.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zima.

Příloha č. 18 Sněhulák

- **Cíl:** smysluplně využít PET láhev k vytvoření sněhuláka.
- **Dílčí cíle:** naučit se nanášet barvu na 3D lesklý povrch.
- **Technika:** malování na pet láhev temperovou barvou a fixem.
- **Pomůcky:** PET láhev, temperové barvy, korkové zátky, krepové papíry, provázek, fixy, knoflíky, látka.
- **Postup:** na omytou PET láhev si děti nanesou vysoce fixační bílou barvu. Ustříhnou si pruh krepového papíru v 1/3 PET láhve nalepí pruh tekutým lepidlem a svážou provázkem, pro dekoraci se nabízí nastříhat konečky. Fixem dokreslí oči, uhlíkovou pusu a nos. Knoflíky si zvolí každé dítě samo, buď z krepového papíru nebo vystřížením z barevného papíru či látky.
- **Závěr:** pokud předem do PET láhve nasypeme písek, je tato dekorace vhodná i na ven.
- **Kladné stránky:** PET láhve nás obklopují a proto je nutné dětem nabídnout možné variace využití před jejich recyklací.
- **Záporné stránky:** nepodceňovat výběr barvy na lesklém povrchu se temperové barvy po zaschnutí odlepují, proto je nutné zvolit vysoce fixační barvu.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zima.

Příloha č. 19 Rukavice

- **Cíl:** rozvoj estetického cítění, vzbudit u dítěte zájem k činnosti, využít k výtvarnému dílu vlastní tělo (obtisk ruky).
- **Technika:** zapouštění vodových barev a obtisk ruky.
- **Pomůcky:** šablona rukavice, tvrdý papír, nůžky, tužka, vodové barvy, štetce, temperové barvy.
- **Postup:** na tvrdý papír si děti obkreslí šablonu rukavice, vystříhnou, natrou vodou a zapouští vodové barvy dle své libosti, po zaschnutí si natrou ruku (pedagog dohlédne na to kterou rukavici si dítě obkreslilo) a podle toho si příslušnou ruku natře temperovou barvou a obtiskne do připravené rukavice.
- **Závěr:** dítě má přímý kontakt s temperovou barvou a seznámí se s novou technikou zapouštění vodových barev.
- **Kladné stránky:** seznámení s technikou zapouštění barev. Pozorování jak se jednotlivé barvy propojují a mění v barvy jiné.
- **Záporné stránky:** pedagog dohlíží na přiměřené množství vody, hrozí že při velkém množství se papír roztrhne.

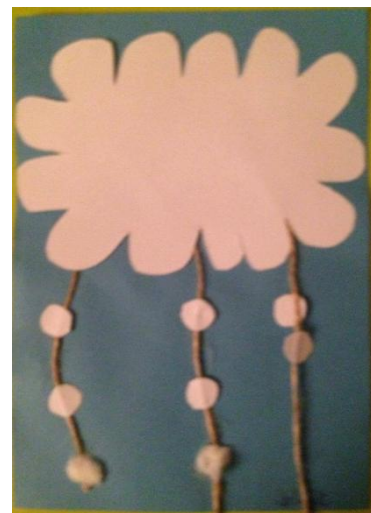

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zima.

Příloha č. 20 Padá snížek bílý

- **Cíl:** naučit se pracovat s prostorem na papíru, uvážlivě umístit a nalepit mrak ze kterého bude sněžit.
- **Technika:** lepení, stříhání.
- **Pomůcky:** modrý papír, tvrdý bílý papír, provázek, lepidlo, vata, vyrážačka kolečko.
- **Postup:** pedagog dětem rozdá modrý papír formátu A5, na který si naskládají provázky a přilepí je vystřižený mrakem. Na provázky si dolepí vyražená kolečka a vatu jako padající snížek.
- **Závěr:** počítání vloček na každém provázku, rozlišení jestli napadne málo nebo moc sněhu.
- **Kladné stránky:** celkem nová je práce s vatou, učí se ji oddělit, vytvořit z ní kuličku a nalepit lepidlem.
- **Záporné stránky:** včas děti poučit o lepení vaty nebo kolečka, mnohdy si děti během aktivity chodí umyt ruce pro lepší práci.
Pro menší děti pedagog vystřihne mrak.

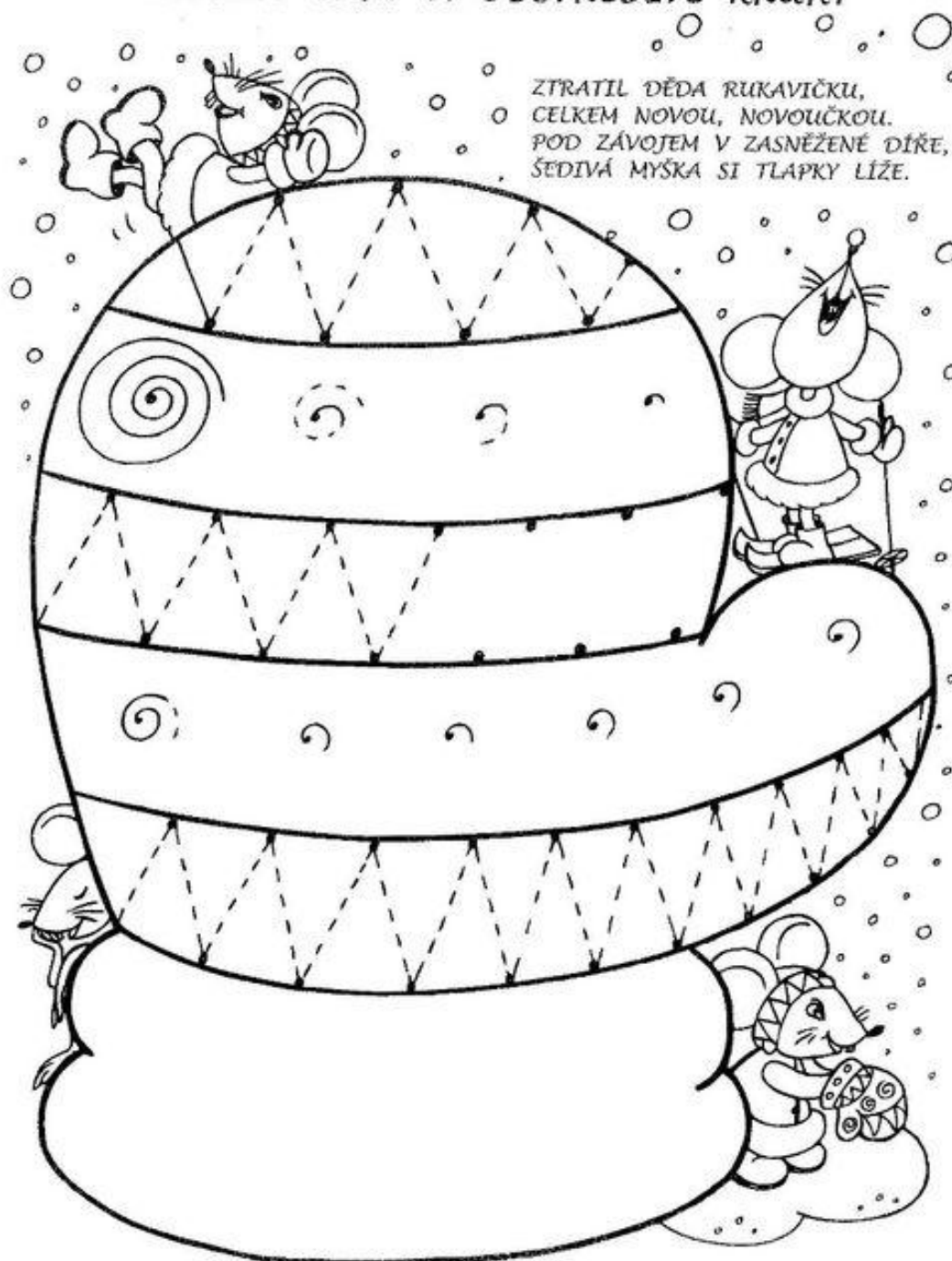
Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník podzim.

Příloha č. 21 Pracovní list – rukavice

- **Cíl:** rozvoj jemné motoriky.
- **Dílčí cíle:** správné držení trojhranné tužky a správné držení těla při psaní, napodobení grafomotorického předtištění.
- **Pomůcky:** pracovní list, trojhranná tužka, pastelky.
- **Postup:** děti si uklidí pracovní místo, správně se posadí (sedí na celé židli, má nohy na zemi nehoupají se, mají dostatečnou vzdálenost očí od pracovního listu). Rozpočítáme se a ten na koho to slovo padne rozdělí tužku a pracovní list. Pedagog vysvětlí jednotlivé grafomotorické prvky. Společně si je překreslí celou paží před sebou. Následně si prstem na nečisto obtáhnou předtištěné čáry a odstředivé kruhy. Po této přípravě obtáhnou tužkou. Pokud jsou děti hotové vybarví pastelkami. Při odevzdání pedagog podepíše nebo namaluje značku dítěte.
- **Závěr:** pracovní list slouží k evaluaci každého dítěte, dle úrovně vypracování pedagog zvolí další pracovní list, který bude přiměřený dovednostem dětí.
- **Kladné stránky:** pracovní list děti vede k rozvoji jemné motoriky a je to příprava na psaní.
- **Záporné stránky:** pedagog musí dbát na správné držení těla, dítě mít obě nohy na zemi, dostatečnou vzdálenost hlavy od pracovního listu.

LOMENÉ ČÁRY A ODSTŘEDIVÉ KRUHY

• Rukavičku dokončí podle vzoru, dolní část si vybarví a nebo ozdob jak se jí líbí.

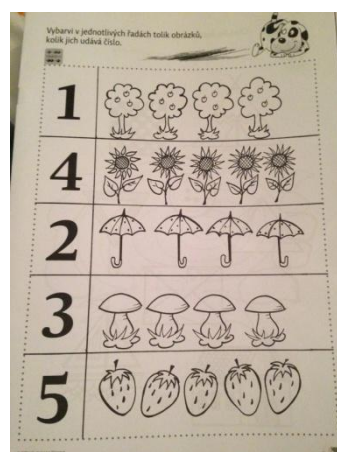
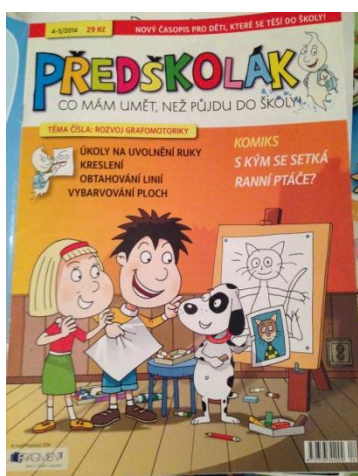
i-creative.cz

Zdroj inspirace: NOVÁKOVÁ, Maria. *Svět předškoláka*. Didaktické pomůcky NOMI s.r.o. s. 17.

Příloha č.22 Pracovní list- počítání do 5

- **Cíl:** ovládat počítání do pěti, přiřadit k číslici příslušný počet obrázků či znaků.
- **Dílčí cíle:** udržet koncentraci a odpoutat se od rušivých elementů.
- **Pomůcky:** pracovní list, psací potřeby.
- **Postup:** pedagog tuto činnost zahájí společně s dětmi a zopakují si počítání do 5. Poté se rozdělí do několika skupin, pedagog vypracovává pracovní list s menší skupinou u jednohostolu, tak aby mohl s každým komunikovat a provést rozbor. Ostatní děti mají aktivitu klidnějšího charakteru u stolečku, aby nerušily děti, které vypracovávají pracovní list.
- **Závěr:** daný počet obrázků dítě vykreslí, pedagog si všimá, zda dítě používá různé barvy, nepřetahuje, jak drží tužku a jaký tlak na ni vyvíjí.
- **Kladné stránky:** pracovní list vypoví o vývojovém stádiu dítěte. Při práci s dítětem můžeme využít počítadlo, které nám znázorní počty.
- **Záporné stránky:** je nutno dohlédnout na děti, které jsou pomalejší nebo které si nedokáží s úkolem poradit – mají tendenci „opisovat“ od ostatních.

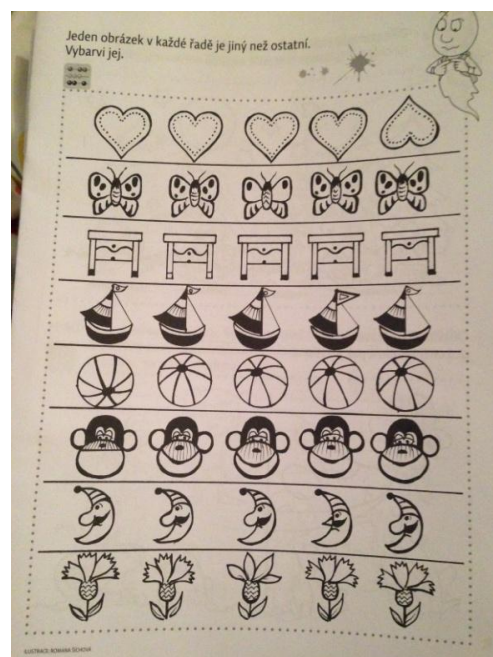
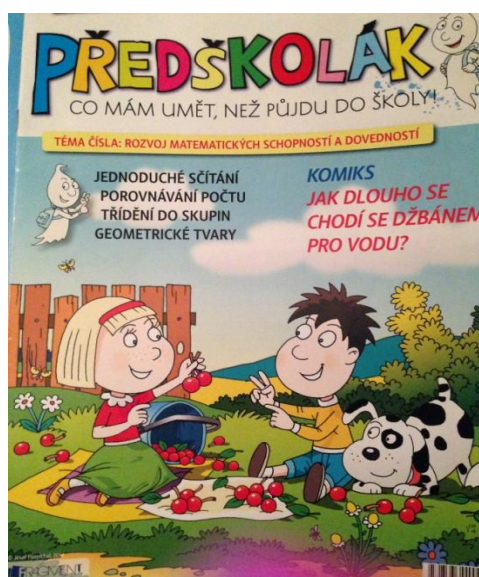

Zdroj inspirace: TOLAROVÁ, Ivana, 2014. *Předškolák*. s.9 vyd. 4-5. Fragment s.r.o ISSN 2336-3444.

Příloha č. 23 Zraková diference

- **Cíl:** rozlišit, který obrázek se liší od ostatních v řadě.
- **Dílčí cíle:** správné držení těla, správný úchop tužky, koncentrace na zadaný úkol.
- **Pomůcky:** pracovní list, tužky.
- **Postup:** děti se rozdělí do několika skupin, pedagog vypracovává pracovní list s menší skupinou u jednoho stolu tak, aby mohl s každým komunikovat a provést rozbor.
- **Závěr:** vyhodnotit zda dítě dokáže vybrat obrázek, který se liší od ostatních, pokud má značné problémy, pedagog si připraví variantu úkolu 3 obrázky, z toho jeden bude odlišný.
- **Kladné stránky:** při této práci je dítěti věnována individuální péče.
- **Záporné stránky:** ve třídě plné dětí je pro některé děti mnoho hluku důvodem ke snížené koncentraci při práci, vhodné je když pedagog připraví pro ostatní aktivitu klidnějšího charakteru.

Zdroj inspirace: TOLAROVÁ, Ivana, 2014. *Předškolák*. s.9 vydán 6-7. Fragment s.r.o ISSN 2336-3444.

Příloha č. 24 Karnevalové masky

- **Cíl:** vyrobit dle své fantazie masku na karneval.
- **Dílčí cíle:** přijímat druhou tvář, přemýšlet proč si vybral právě tuto masku, ke které přizpůsobí k verbální a neverbální projevy.
- **Technika:** vykreslování omalováněk.
- **Pomůcky:** barevné papíry, fixy, pastelky, lepidla nůžky.
- **Postup:** pedagog vytiskne masky, děti si vyberou jednu vymalují, společně s pedagogem vystřihnou oči a doplní kloboukovou gumu.
- **Závěr:** práce dětí je motivována karnevalem , na kterém si každý masku nasadí a zároveň se podívá na masky ostatních dětí.
- **Kladné stránky:** dítě si vytvoří masku zvířete, které je mu blízké, líbí se mu nebo obdivuje jeho život. Při karnevalovém veselí předvede vyrobenou masku ostatním dětem, jeho chování pohyb a vyjadřování přiučňuje dané masce.
- **Záporné stránky:** u menších dětí je riziko, že se budou bát některých zvířat, které znázorňují kamarádi.

Příloha č. 25 Balónky

- **Cíl:** seznámení s novou technikou, experimentovat s mokrým krepovým papírem.
- **Dílčí cíle:** rozvoj jemné motoriky, podpora kreativního myšlení (využití krepového papíru pro lepení, ale také k malování a zapouštění).
- **Technika:** barvení pomocí krepového papíru.
- **Pomůcky:** krepové papíry, tvrdý papír, nůžky, kolíčky, rozprašovač, ozdobnou vazačku.
- **Postup:** každý si vystříhne jednoduchý tvar překresleného balónu, na jeho plochu si rozloží nastříhané kousky barevného krepového papíru. Celou plochu postříká vodou z rozprašovače, díky vodě se barva z krepových papírů přenesse na balónek. Pomocí kolíčku sejmou zbylé kousky krepového papíru. Barva není omyvatelná vodou proto dítě používá kolíček a snaží se nemít barvu na prstech. Po zaschnutí můžeme přetřít klovatinou pro fixaci a lesk.
- **Závěr:** děti si vytvoří pěknou výzdobu na karneval. Jedná se o poutavou techniku, která je mezi dětmi oblíbená.
- **Kladné stránky:** většina dětí je schopná vystříhnout jednoduchý tvar balónku.
- **Záporné stránky:** pokud je krepový papír rozmočený, děti mají problém s jeho odstraněním proto je nutná dopomoc pedagoga.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník karneval.

Příloha č. 26 Kravičky z kelímků

- **Cíl:** lepení na hladký a nerovný povrch.
- **Dílčí cíle:** využít netradičních pomůcek při tvoření, uvědomit si k čemu lze využít kelímek (k pití, k sázení rostlinek), vytvořit krávu, která bude součástí celého stáda stejně jako děti ve třídě mezi kamarády.
- **Pomůcky:** kelímky, barevné papíry (černý a růžový), lepidlo, nůžky.
- **Postup:** každý dostane kelímek, vytřihne si černé fleky a hlavu, jednotlivé části nalepí na kelímek dle vlastní fantazie.
- **Závěr:** děti postupně mohou vytvořit farmu plnou zvířátek, kelímek dětem poskytne základ (tělo) pro každé zvířátko. Zvířata lze využít k dramatizaci a znázornit vztahy ve třídě, péči o zvířata, vytvořit modelové situace, díky kterým děti vymýšlí řešení.
- **Kladné stránky:** uvědomení si jak důležité je mít kamaráda. Pedagog může krásně přirovnat a vysvětlit vztahy ve třídě na vyrobených kravičkách.
- **Záporné stránky:** pedagog si předem vystříhne jednotlivé dílky krávy pro všechny děti, je velká pravděpodobnost, že drobné části nevystříhnou ani starší děti.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník jaro.

Příloha č. 27 Tulipán

- **Cíl:** nanášení barvy pomocí korkové zátky.
- **Dílčí cíle:** nácvik stříhání, práce s barvou.
- **Pomůcky:** korkové zátky, temperové barvy, tvrdé papíry, nůžky.
- **Postup:** děti si vystříhnou tulipán předkreslený na tvrdém papíře, na talířku mají připravené různé barvy, které si dle libosti nanášejí na tulipán korkovou zátkou.
- **Závěr:** ve společném krhu si děti navzájem představí svůj tulipán, vysvětlí proč si vybraly zrovna tuto barvu květu, co jim ta barva připomíná, co pro ně znamená.
- **Kladné stránky:** aktivitavhodná pro všechny věkové kategorie, čím starší a vyzrálejší dítě bude provedení preciznější, na nanášení barvy si dá více záležet, bude je kombinovat a zapouštět do sebe.
- **Záporné stránky:** u této činnosti dětem nedáváme předlohu, protože často dochází k napodobení.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník jaro.

Příloha č.28 Čápi na komíně

- **Cíl:** dokázat pracovat s plochou papíru A4, rozvrhnout si kde dítě nalepí jednotlivé části.
- **Dílčí cíle:** obkreslování, vystřihování, lepení.
- **Pomůcky:** lepidlo, barevné papíry, nůžky, černý fix.
- **Postup:** děti které to zvládnou samy vystřihnou hnízdo, cihly na komín, hlavy čápů a zobáčky ostatním pedagog jednotlivé díly předchystá, jedinec díly nalepí na papír, dolepí na hnízdo proužky pokrčených papírů jako imitaci sena a domalují oči čápa.
- **Závěr:** vyhodnocení této aktivity ve společném kruhu, co bylo pro jednotlivce obtížné a z čeho má radost, na co je pyšný, dokázat ohodnotit vlastní činnost.
- **Kladné stránky:** děti tvoří rodinu pro kterou vytvoří domov hnízdo, při aktivitě pedagog s dětmi komunikuje o vlastní rodině a děti popisují pozice a vztahy ve vlastní rodině.
- **Záporné stránky:** u menších dětí dohlížíme na činnost a směřujeme je k rozprostření dílů tak, aby se všechny vystřižené části vlezly na papír A4.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv-
výtvarný metodický zásobník jaro.

Příloha č. 29 Velikonoční květináč

- **Cíl:** sázení osení- aplikovat osvojené poznatky.
- **Dílčí cíle:** děti vedeme ke kritickému myšlení, dotazujeme se jak by si vyrobily květináč, jak by postupovaly (metodický postup posloupnosti děje).
- **Pomůcky:** pet lahev, lepidlo, kolečka a jiné ozdoby (kuličky z krepového papíru).
- **Postup:** děti si z domu přinesou ustřiženou pet láhev, na kterou si nalepí kolečka jako oči, červené kolečko jako nos a fixem domalují pusu. Pracujeme ve skupině 5 dětí.
- **Závěr:** do připraveného květináče děti nasypou hlínu. do které zasejí semínka velikonočního osení. V následujících dnech se o semínka staráme zaléváme a přikrýváme sáčkem pro urychlení růstu.
- **Kladné stránky:** radost z odvedené práce, dlouhodobá péče (zalévání, pozorování, přemísťování osení za sluníčkem).
- **Záporné stránky:** rozmyslet si zda tuto aktivitu bude pedagog realizovat ve skupinách či individuálně, pokud je dítě ve skupině a není ten den ve školce přesto bude mít osení, protože mu kamarádi pomohli, v tomto případě osení necháváme ve školce, protože nelze rozdělit mezi kamarády.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník Velikonoce.

Příloha č. 30 Artikulační cvičení

- **Cíl:** preventivní cíčení, vede dítě k ovládní jednotlivých částí obličejových svalů, které slouží ke správné výslovnosti.
- **Dílčí cíle:** naučit se poznávat předložky prostorové orientace.
- **Pomůcky:** fotografie, tyčinky, zrcadlo.
- **Postup:** dětem rozdáme po jedné tyčince, pedagog předvádí jednotlivé cviky a zároveň je ukáže na fotografii, dopomáhá dle potřeby dětem ke správnému provedení, pokud je k dispozici zrcadlo určitě ho využije k tomu, aby se dítě vidělo.
- **Závěr:** za odměnu si děti tyčinku sní, pedagog činnost vyhodnotí a vede děti k tomu, že každý někdy jedl tyto tyčinky a když si je teď někdy dá, vždy si s nimi zacvičí.
- **Kladné stránky:** hravou formou děti cvičí jazýček a svaly mluvidel díky kterým můžeme předejít vadám řeči.
- **Záporné stránky:** Při větší řečové vadě je nutná individuální péče pedagoga či logopeda.

Fotodokumentace dítěte z MŠ Želechovice nad Dřevnicí, pořízeno za souhlasu rodičů

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- logopedie od A do Z

Příloha č. 31 Dojení kráv

- **Cíl:** vytvoření metodické pomůcky, která dítěti znázorní obstarávání krávy, protože tato dříve běžná praktická činnost se pro děti stává abstraktní.
- **Dílčí cíle:** rozvoj jemné motoriky, tolerance k ostatním, komunikace ve skupině.
- **Pomůcky:** karton, temperové barvy, chirurgické rukavice.
- **Postup:** Výroba krávy z katonu a přidělení rukavice, která znázorňuje vemeno. Děti mají dokonalou, společnými silami vyrobenou krávu, která jim umožní vyzkoušet si dojení a uvědomí si kolebň života.
- **Závěr:** při této činnosti klade pedagog důraz na samotný proces, který vyvrcholí dojením.
- **Kladné stránky:** během samotného procesu dojení si pedagog připraví doplňující otázky, aby neupadla pozornost ostatních dětí.
- **Záporné stránky:** promyslet kolik dětí bude dojit krávu, je lepší mít krávu do menší skupiny, aby se mohly děti častěji střídat a důkladně pozorovat krávu.

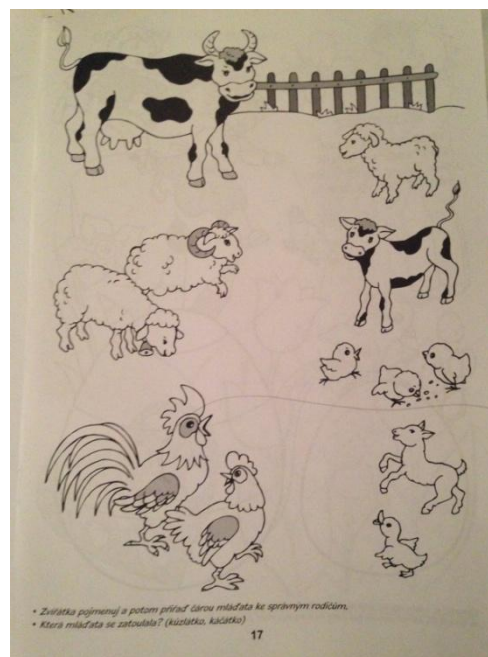

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zvířta.

Příloha č. 32 Pracovní list- domácí zvířata

- **Cíl:** uvědomi si rodiče jednotlivých zvířat, přiřadit je ke svému domečku.
- **Dílčí cíle:** vybarvit a pojmenovat.
- **Pomůcky:** pracovní list, tužku, pastelky.
- **Postup:** před vypracováním tohoto listu si společně pedagog s dětmi informace o zvířátkách zopakují, lze tak předejít neúspěchu. Děti pracují u stolečku, správně sedí a drží ostrou tužku. Cílem je přiřadit zvířátka (rodiče) k mladětkám.
- **Závěr:** Kontrola vypracovaných pracovních listů, oprava případných chyb (za chybu nepovažujeme použití jiné barvy, v takovém případě pomocí rozhovoru zjistíme co dítě vedlo k takovému rozhodnutí) a ohodnotíme práce razítkem.
- **Kladné stránky:** pedagog si pomocí pracovního listu ověří osvojené vědomosti u dětí.
- **Záporné stránky:** při individuální činnosti pedagog dítě vyzve ke sdělení řešení pouze na nečisto, předejde tak opakovanému spojování, škrtání a gumování.

Zdroj inspirace: NOVÁKOVÁ, Maria. *Svět předškoláka*. Didaktické pomůcky NOMI s.r.o. s. 17.

Příloha č. 33 Alternativní hudební nástroje

- **Cíl:** vyrobit rytmický hudební nástroj.
- **Dílčí cíle:** doprovodit píseň na vyrobené hudební nástroje.
- **Pomůcky:** karton, vršky, lepidlo, fixy, plastové lžičky, lepicí páska, plastová vajíčka.
- **Postup:** pedagog vystříhne proužky z kartonu na které si děti dle libosti nalepí vršky, tento nástroj nám nahradí činnelky. Karton si dozdobí dle vlastní fantazie nabízí se kresba fixou, lepení barevného nebo krepového papíru. Dalším nástrojem jsou chrastítka, na která využijeme plastová vajíčka a plastové lžičky, děti do vajíček nasypou luštěniny, drobné kanínky, písek, těstoviny dle své kreativity. Za dopomocí pedagoga přilepí plastové lžičky pro lepší uchopení a zvučnost.
- **Závěr:** k vyrobeným hudebním nástrojům děti mají vztah, pěkně s nimi zachází a jsou si vědomé kolik úsilí vynaložily k výrobě. Nástroje pedagog využívá k rytmizaci říkadel a písní. Postupně lze přidávat další nástroje.
- **Kladné stránky:** radost z odvedené práce, využití vlastního výrobku k další aktivitě.
- **Záporné stránky:** během doprovodu na vyrobené nástroje se může stát, že se nástroj rozpadne v takovém případě upozorní pedagog předem, že se nic nestane, nástroj položí a doprovází hrou na vlastní tělo.

Příloha č. 34 Mapa

- **Cíl:** roztřídit si poznatky o světě, přiřadit je k jednotlivým kontinentům, uvědomění si velikosti zeměkoule množství vody a pevniny, seznámení s dopravními prostředky (letadlo, auto, autobus, loď), které nám umožní cestovat.
- **Pomůcky:** pastelky, fixy, lepidla, barevné i bílé papíry, atlas pro děti.
- **Postup:** práce na velký formát papíru. Tuto mapu děti tvoří v průběhu celého bloku. Nejprve si namalují kontinenty a barevně odliší od oceánů. Postupně dolepují zvířata, vlajky, charakteristické znaky pro každou zemi. Vědomosti si děti osvojují postupně od obecných informací (vesmír, planety, planeta Země, světadíly a jejich charakteristické znaky).
- **Závěr:** touto výtvarnou činností si děti na základě osvojených vědomostí vytvoří vlastní mapu, kterou budou mít vyvěšenou ve třídě. Vedeme děti k tomu, aby poznatky uměly využít v praxi. Pracujeme ve skupině, která je složená z 5 dětí.
- **Kladné stránky:** vytvoření kolektivního díla za pomoci všech sil. Rozdělení úkolů, naučit se hodnotit ostatní děti, které mi pomáhají.
- **Záporné stránky:** dbát na složení skupin, tak aby byly síly vyrovnané a aby se mohlo na společné práci podílet.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník Země.

Příloha č. 35 Tučňák

- **Cíl:** lepení jednotlivých částí v dané posloupnosti tak, aby vznikl tučňák.
- **Pomůcky:** tvrdý papír, měkký bílý a černý papír, vodové barvy, štětec, tuhé tyčinkové lepidlo, černý fix.
- **Postup:** děti si formát papíru A5 vymalují modrou vodovou barou, po zaschnutí si vystříhnou jednotlivé předmalované díly tučňáka, kterého nalepí na podklad a domalují oči.
- **Závěr:** pokud pedagog připraví činnost podobnou této kde se očekává že 99% dětí bude malovat sních modrý nebo bílý, může z papíru vystříhnout kolečka a zakryt ostatní barvu. Není to z toho důvodu aby měly všechny obrázky takovou barvu jakou sních má, ale aby si uvědomovaly podstatu a symboly každé barvy. Komunikovat s dítětem o tom, co ho vedlo k takovému rozhodnutí. Dětská fantazie je neuvěřitelná a sebemenší podnět rozhodne.
- **Kladné stránky:** dítě se naučí kombinovat více technik. Základem je vytvoření zimního pozadí, na které po zaschnutí lepí jednotlivé části tučňáka.
- **Záporné stránky:** pokud děti nedodrží posloupnost lepení, pedagog dítě bude respektovat a nabídne zda si chce udělat ještě jednoho kamaráda a nebo se pokusí obrázek opravit. Některým dětem by mohlo vadit, že obrázek je odlišný od ostatních, ostatní si zase svoji originalitu obhájí.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zvířata.

Příloha č.36 Žirafy z pet láhve

- **Cíl:** nanaášení barvy na lesklý povrch.
- **Délčí cíle:** schopnost spolupráce ve dvojicích, rozdělení práce, vyjádřit vlastní názor, zodpovědně splnit zadaný úkol.
- **Pomůcky:** pet láhve, žlutá temperová barva, černý fix, nůžky, provázek
- **Postup:** pedagog nastříhá tělo žiraf z pet láhve. Děti pracují ve dvojicích nejprve namalují tělo žlutou vysoce fixační barvou na kterou po zaschnutí nanášejí hnědou barvu jako skvrny. Oči mohou vystříhnout nebo namalovat na papír a dolepit.
- **Závěr:** ocenit pomoc od pedagoga, který připraví tělo z pet láhve, které si děti následně domalují. Naučit se pomáhat druhým a přijímat pomoc od druhých.
- **Kladné stránky:** námět na další využití PET láhve.
- **Záporné stránky:** pedagog dohlíží na správnou konzistenci barev, předchází tak nedostatečnému pokrytí u žluté barvy a nechtěnému kapání u barvy hnědé. V závěru dopomáháme mašličkou pod krkem.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- výtvarný metodický zásobník zvířata.

Příloha č. 37 Pozvánka na besídku pro maminky

BESÍDKA PRO MAMINKY

Kdy:

Kde:

Zveme především maminky, ale i rodinné příslušníky na krátké vystoupení dětí

Součástí programu: předávání přání a dárečků pro maminky

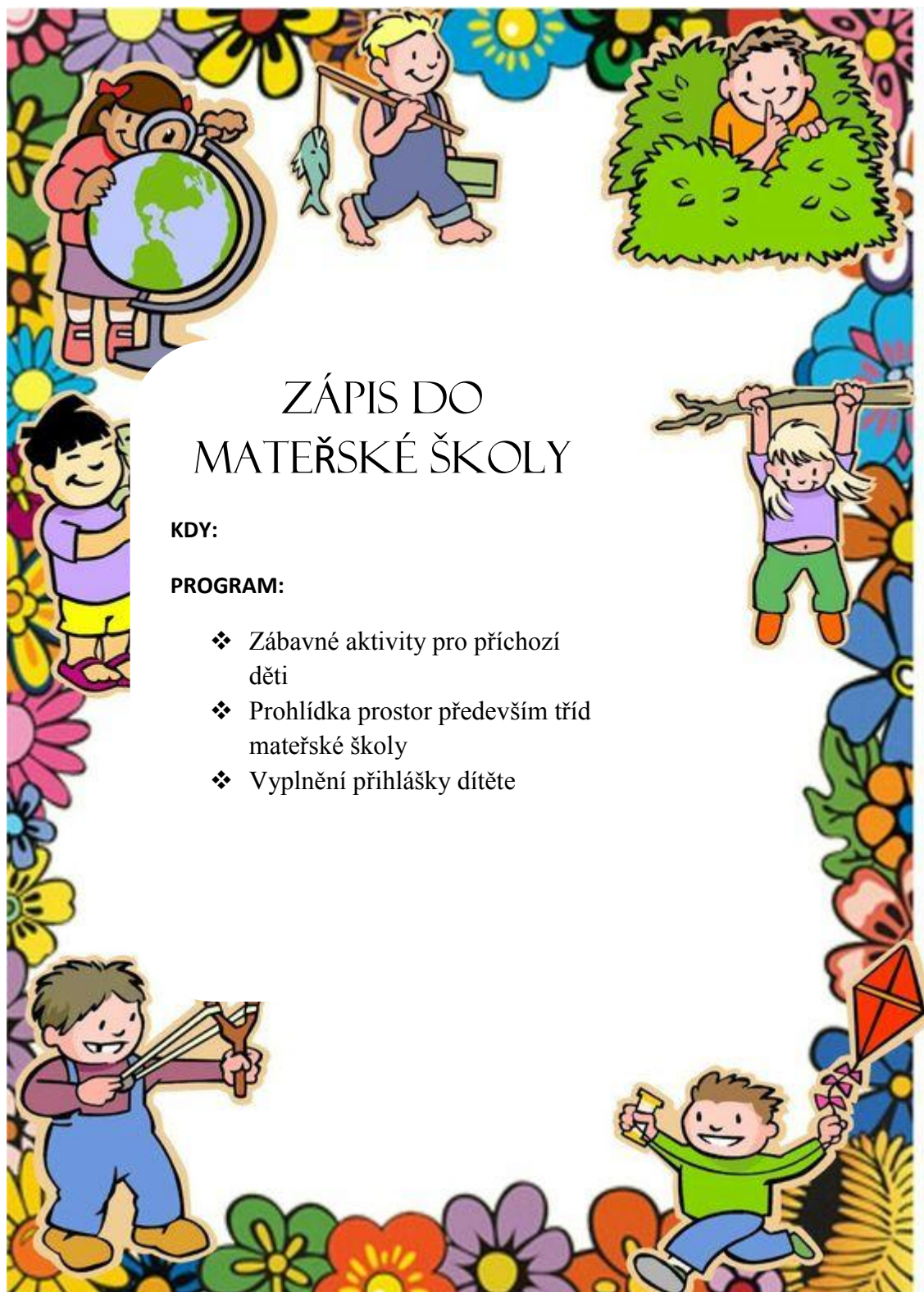
Příloha č. 38 Dárky pro maminky

- **Cíl:** vyrobit dárek pro maminku.
- **Dílčí cíle:** uvědomění si citové hodnoty, dokázat rozdávat i opětovat lásku.
- **Pomůcky:** barevný papír, lepidlo, vyražené květy, sada na tvoření placek.
- **Postup květinové okénko:** každý dostane podepsané okénko, ve kterém pedagog vytříhl čtyři obdélníčky. Děti si vyberou barevný papír na květináč a další na vyražení květiněk. Pokud mají vše připravené nalepí si dle vlastního vkusu na okénko.
- **Placka pro maminku:** kreativní sada na vytvoření placek obsahuje dekorační látky, připínáček a přístroj do které se jednotlivé díly naskládají a po zatlačení vznikne placka.
- **Obálka pro placky:** děti vysřihnou dva stejně velké kruhy, slepí je do „vé“ jako lístky od květiny, dolepí stonek a vyražené květinčky. Výrobek poslouží jako obálka pro vytvořené placky.
- **Kladné stránky:** radost z odvedené práce, jejímž výsledkem je dárek pro maminku.
- **Záporné stránky:** pedagog si rodělí děti do skupin po menším počtu a průběžně si všichni vyrobí dárky. Je nutné, aby si každý vyrobil alespoň jeden aby mohl při besídce maminku obdarovat.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- metodický zásobník Den matek.

Příloha č. 39 Zápis do mateřské školy

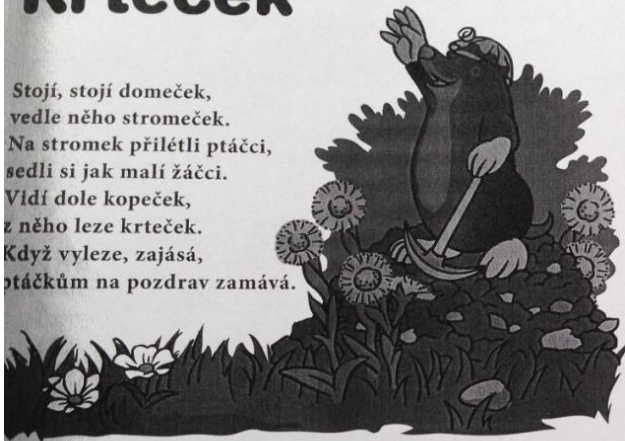
Příloha č. 40 Ranní cvičení s krtkem

- **Cíl:** seznámení s básní, protažení celého těla, spojení básničky s pohybem.
- **Příprava:** seznámení s básní, dostatečně vyvětraný prostor bez překážek, pedagog předcvičuje zrcadlově, pro cviky používá názvosloví a volí stejný počet opakování.
- **Pomůcky:** podložky na cvičení, bublifuk.
- **Postup:**
 - Rušná část: slouží k zahřátí organismu, během několika minut děti většinou pomocí pohybové hry rozežejí veškeré svaly.
 - Průpravné cvičení: děti mají mezi sebou rozestupy, stojí na podložce směrem k pedagogovi. Pedagog přednese verš a předvede daný cvik, který děti cvičí, po několika opakováních přidá další. Cviky řazeny od cviků ve stoji (hlava, ruce trup), následují cviky sedě/ leže. V závěru cvičení pedagog přidá cvik na nožní klenbu např. chůze po podložkách s různým povrchem.
 - Relaxace: děti leží na zádech na podložce, pedagog pustí relaxační hudbu, jedno dítě chodí mezi ostatními a peříčkem šimrá po ruce.
 - **Kladné stránky:** protažení celého těla, rozežtí svalových skupin, které budeme potřebovat při tělovýchově.
 - **Záporné stránky:** pedagog kontroluje prostor tak i děti zda nemají nic v ústech, nemají korálky na ruce a na krku zda jsou vhodně oblečené k průpravnému cvičení.

Krteček

Stojí, stojí domeček,
vedle něho stromeček.
Na stromek přilétli ptáčci,
sedli si jak malí žáčci.
Vidí dole kopeček,
z něho leze krteček.
Když vyleze, zajásá,
ptáčkům na pozdrav zamává.

1 Stojí, stojí domeček,
(z rukou uděláme nad hlavou stříšku)

2 vedle něho stromeček.

3 Na stromek přilétli ptáčci,
(rukama pohybujeme jako křídly)

4 sedli si jak malí žáčci.
(dřepneme si)

5 Vidí dole kopeček,
(rukou vykreslujeme u podlahy kopeček)

6 z něho leze krteček.
(pomalu se zvedáme ze dřepu)

7 Když vyleze, zajásá,

8 ptáčkům na pozdrav zamává.

Zdroj inspirace: VÉVODOVÁ, Helena, 1958. *Cvičení s říkankou pro malé děti*. Brno Edika. ISBN 978-80-266-0042-8.

Příloha č. 41 Pohádkové kartičky

- **Cíl:** roztrždit pohádkové postavy dle toho ve které pohádce vystupují, dle jejich vlastností a pohlaví, orientovat se v ději pohádky a převyprávět jej.
- **Pomůcky:** pohádkové kartičky- postavy, pohádkové dvojice, kartičky znázorňující děj pohádky
- **Postup:**

1. Skupina- dramatizace: pomocí loutek, pohádkových čepiček, prstových maňásků nebo plašáků znázorní postavu, část pohádky nebo celý děj.

2. Skupina- pohádkové dvojice: formou pexesa hledají děti pohádkové dvojice. Pro menší děti formou pohybové hry, každé dostane jednu půlku dvojice a druhou rozprostře do prostoru, děti na sjednaný povel vybíhají a hledají příslušnou postavu.

3. Skupina- posloupnost děje: pohádkové kartičky vyobrazují děj, každé dítě si veme kartičku, popíše jaký děj znázorňuje a společně je seřadí dle posloupnosti děje. V závěru si řekneme v jaké pohádce postavy vystupují.

Podle složení skupiny pedagog činnost organizuje. Uvnitř skupiny si vlastní činnost s pedagogem překontrolují a po ukončení úkolu vymění stanoviště.

- **Kladné stránky:** děti se naučí kolektivní zodpovědnosti při práci ve skupině.
- **Záporné stránky:** pro pedagoga je to jedna z náročnějších činností na organizaci. Je nutné děti rozdělit do skupin dle vědomostí a dovedností, tak aby každá skupina došla ke zdárnému konci.

Zdroj inspirace: MACÍKOVÁ, Kamila. Soukromý archiv- dramatický metodický zásobník pohádky.